

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2015 අගෝස්තු (නව නිර්දේශය)

General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2015 (New Syllabus)

ආර්ථික විද්‍යාව I / පැය දෙකයි
Economics I / Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ම සපයන්න.
* අංක 01 සිට 50 තෙක් වූ ප්‍රශ්නවලට නිවැරදි පිළිතුරු තෝරා එහි අංකය ප්‍රශ්නයට ඉදිරියෙන් ඇති තිත් ඉර මත ලියන්න.

01. පහත සඳහන් ප්‍රකාශන අතුරෙන් සූක්ෂ්ම ආර්ථික විද්‍යාත්මක ප්‍රකාශනයන් විනුයේ කවරක් ද?
(1) පසුගිය වසරේ දී රබර මිල 10% කින් පහළ වැටුණි.
(2) පසුගිය වසරේ දී විරකියාව ගුම් හමුදාවෙන් 5.8% ක් වූයේ ය.
(3) පසුගිය වසරේ දී මුරුන දළ දේශීය නිෂ්පාදනය 7% කින් ඉහළ හියේ ය.
(4) පසුගිය වසරේ දී පොදු මිල මට්ටම 4% කින් වැඩි විය.
(5) පසුගිය වසරේ දී රජයේ බදු අයහාරය 8% කින් අඩු විය. (.....)
02. ආර්ථික පද්ධතියක් තුළ නිරණ ගනු ලබන ප්‍රධාන කණ්ඩායම් තුන වනුයේ,
(1) කුටුම්බ, ව්‍යාපාරික ආයතන සහ බැංකු වේ.
(2) කුටුම්බ, ව්‍යාපාරික ආයතන සහ රජය වේ.
(3) ව්‍යාපාරික ආයතන, රජය සහ රාජ්‍ය නොවන සංඛ්‍යාන වේ.
(4) ව්‍යාපාරික ආයතන, බැංකු සහ විදේශ වෙළඳාමේ නිරන වුවන් වේ.
(5) කුටුම්බ, රජය සහ බැංකු වේ. (.....)
03. කිසියම් කටයුත්තක ආවස්ථීක පිරිවැය
(1) එබදු කටයුතු කරන සියල්ලන්ට ම එක සමාන වේ.
(2) ගණනය කිරීමේ දී මුළු පිරිවැය සහ කැප කරන ලද ආදායම් යන දෙනොටය ම ඇතුළත් කරගනී.
(3) එම කටයුත්තෙහි මුළු පිරිවැය පමණක් ඇතුළත් කර ගනී.
(4) එම කටයුත්ත නිසා කැප කරන්නට සිදු වූ ආදායම් පමණක් ඇතුළත් කර ගනී.
(5) එම කටයුත්ත නිසා හටගන්නා සාපු ප්‍රතිලාභ පමණක් මිනුම් කරයි. (.....)
04. කිසියම් රටක නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වනුය මත
(1) තාක්ෂණය වෙනස් වෙමින් පවතී.
(2) අනික් හාන්චියේ නිෂ්පාදනය අඩු නොකොට, කිසියම් හාන්චියක් වැඩිපුර නිපදවිය හැකි ය.
(3) නිෂ්පාදන සම්පත් පුරුෂ වශයෙන් උපයෝගනය නොවේ.
(4) පවත්නා සම්පත් පුරුෂ වශයෙන් උපයෝගනය වේ.
(5) ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන අකාර්යක්ෂමතාවක් පවතී. (.....)
05. සැම ආර්ථික කටයුත්තක දී ම නිෂ්පාදන සම්පත් එකිනෙකට පුරුෂ ආදේශක වේ නම්, පහත සඳහන් දී අතුරෙන් කවරක් නිවැරදි වේ ද?
(1) සියලු ම හාන්චිවල නිමැවුම වැඩ කළ හැකි ය.
(2) නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වනුය සරල රේඛාවක් වනු ඇත.
(3) විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යනය සහ අනෙක්නා වශයෙන් වාසිදායක වෙළඳාමක් හට ගැනීමට ඉඩක් නොපවතී.
(4) කිසිදු රටක් හෝ කිසිදු ප්‍රදේශයෙක් හෝ කිසිදු කටයුත්තක් සම්බන්ධයෙන් සාපේක්ෂ වාසි අත්කර ගැනීමට අසමත් වේ.
(5) නිෂ්පාදන සම්පත් හිගය අහෝසි වී යනු ඇත. (.....)
06. දිනවාදය පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක පහත දැක්වෙන එන් කරුණක් හැර අන් සියල්ල දක්නට ලැබේ. එලෙස දක්නට නොලැබෙන කරුණ වනුයේ,
(1) ඉල්ලුම හා සැපයුම මත පදනම් වූ මිල කුමයයි.
(2) පොද්ගලික දේපල කුමයයි.
(3) ස්වාර්ථ මත කටයුතු කරන කුටුම්බ සහ ව්‍යවසායකයන් ය.
(4) ව්‍යවසායක නිදහසයි.
(5) මධ්‍යගත සැලුපුම්කරණයයි. (.....)

07. ආර්ථිකය තුළ ආණ්ඩුවේ සහභාගිත්වය වචාන් ප්‍රබල ලෙස දක්නට ලැබෙන්නේ,
- වෙළඳපාල ආර්ථිකයක ය.
 - විධානගත ආර්ථිකයක ය.
 - මිශ්‍ර ආර්ථිකයක ය.
 - සමාජ වෙළඳපාල ආර්ථිකයක (social market economy) ය.
 - සාම්ප්‍රදායික ආර්ථිකයක ය. (.....)
08. කිසියම් පුද්ගලයක් ආදායම ඉහළ යන විට කිරී පිටි සඳහා කරන ඉල්ලුම වැඩි කරයි නම්, කිරී පිටි
- බාල භාණ්ඩයකට උදාහරණයක් වේ.
 - ඇගන් භාණ්ඩයකට උදාහරණයක් වේ.
 - පොදු භාණ්ඩයකට උදාහරණයක් වේ.
 - සමාජ භාණ්ඩයකට උදාහරණයක් වේ. (.....)
09. යම් දෙන අවස්ථාවක, තරගකාරී වෙළඳපාලක 'සාමාන්‍ය භාණ්ඩයක්' සඳහා ඉල්ලුම වැඩි වී යැපයුම අඩු වුවහොත්,
- සමතුලිත මිල පහළ වැවෙන අතර සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ නගි.
 - සමතුලිත මිලත් ප්‍රමාණයන් දෙක ම ඉහළ නගි.
 - සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ නගි. සමතුලිත මිල ඉහළ යාමට හෝ පහළ යාමට හෝ පිළිවන.
 - සමතුලිත මිල පහළ බැඩි. සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ යාමට හෝ පහළ යාමට හෝ පිළිවන.
 - සමතුලිත මිල ඉහළ නගි. සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ යාමට හෝ පහළ යාමට හෝ නොවෙනස්ව තිබීමට හෝ පිළිවන. (.....)
10. බොහෝ පරිහෝජන කටයුතුවල දී සිනි සහ හකුරු එකිනෙකට ආදේශක වශයෙන් යැලැකේ. එබැවින් සිනි මිල ඉහළ ශියහොත්,
- හකුරු ඉල්ලුම වැඩි වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
 - හකුරු ඉල්ලුම අඩු වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
 - හකුරු ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය අඩු වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
 - හකුරු මිල අඩු වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.
 - හකුරු ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය වැඩි වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. (.....)
11. පොල් සඳහා මිල ඉල්ලුම් නමුතාවය -1.0 ක් වේ යැයි සලකන්න. එම තත්ත්වය යටතේ පොල් ගෙධියක මිල රු. 60ක් වන විට ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය පොල් ගෙධි 500ක් වේ. ඉල්ලුම් කරනු ලබන පොල් ගෙධි ප්‍රමාණය 600ක් වනුයේ පොල් ගෙධියක මිල කොපමණ වන විට දී ද?
- රුපි. 30
 - රුපි. 40
 - රුපි. 50
 - රුපි. 55
 - රුපි. 60
 - (.....)
12. කිසියම් භාණ්ඩයක් සඳහා වන ඉල්ලුම් ව්‍යුය වමට විතැන් විමට බ්ලපානුයේ පහත සාධකයක් ද?
- එම භාණ්ඩයේ මිල ඉහළ යාම.
 - එම භාණ්ඩයේ මිල පහළ වැට්ටිම.
 - අනුපූරක භාණ්ඩයක මිල පහළ වැට්ටිම.
 - ආදේශක භාණ්ඩයක මිල ඉහළ යාම.
 - අනාගත මිල පහළ වැට්ටියි යන අපේක්ෂාව (.....)
13. පහළට බැවුම වන වෙළඳපාල ඉල්ලුම් ව්‍යුයක් සහ ඉහළට බැවුම වන වෙළඳපාල සැපයුම් ව්‍යුයක් සහිත භාණ්ඩයක යෙදුවුම් මිල පහළ වැට්ටිමේ ප්‍රතිඵලයක් වනුයේ,
- සමතුලිත මිල භා ප්‍රමාණය ඉහළ යාම ය.
 - සමතුලිත මිල භා ප්‍රමාණය පහළ යාම ය.
 - සැපයුම් ව්‍යුය වමට විතැන් විම ය.
 - සමතුලිත මිල පහළ වැට්ටිම භා සමතුලිත ප්‍රමාණය ඉහළ යාම ය.
 - සමතුලිත මිල ඉහළ යාම භා සමතුලිත ප්‍රමාණය පහළ යාම ය. (.....)
14. කිසියම් කුඩා රටක සිනි සඳහා දේශීය වෙළඳපාලේ පවත්නා ඉල්ලුම් භා යැපයුම් වතු පිළිවෙළින් පහත සඳහන් සම්කරණ පෙන්වුම් කරයි.
- $$Q_d = 320 - 3P \text{ (ඉල්ලුම)} \quad Q_s = -80 + 2P \text{ (යැපයුම)}$$
- තව ද එම රටි සිනි වෙළඳපාල ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමට විවෘත බවත්, සිනි ඒකකයක ලෝක වෙළඳපාල මිල රු. 60 න් වන බවත් සලකන්න. විදේශ වෙළඳාමට විවෘතව ඇති තත්ත්වය යටතේ, වෙළඳපාලට දේශීය වශයෙන් සපයනු ලබන සිනි ප්‍රමාණය කොපමණ වේ ද?
- ඒකක 40
 - ඒකක 60
 - ඒකක 80
 - ඒකක 100
 - ඒකක 140
 - (.....)

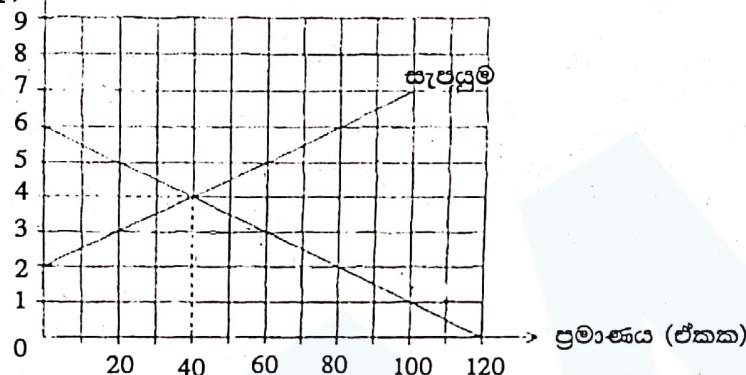
15. පෙටුල් සඳහා පවත්නා ඉල්ලම අතිශයින් අනම් බවත් එහි සැපයුම අතිශයින් තමය බවත් සලකන්න. මෙම තත්ත්වය යටතේ පෙටුල් මත නිෂ්පාදන බද්දක් පනවනු ලැබුවහාන් බදු බර

- (1) ඉතා විශාල වශයෙන් ගැනුම්කරුවන් විසින් දරනු ලැබේ.
- (2) ඉතා විශාල වශයෙන් විකුණුම්කරුවන් විසින් දරනු ලැබේ.
- (3) ගැනුම්කරුවන් සහ විකුණුම්කරුවන් විසින් සමසමව දරනු ලැබේ.
- (4) මුළුම්කින් ම අය බදු ගෙවන්නේ දරති.
- (5) ගැනුම්කරුවේ හෝ විකුණුම්කරුවේ හෝ තොදරති.

(.....)

16. කාලීකාරමික හාණේධියක් සඳහා පවත්නා තරගකාරී වෙළෙඳපොලක, ඉල්ලම් සහ සැපයුම් වකු මෙම ප්‍රස්ථාර සටහන පෙන්වුම් කරයි.

මිල (රු.)



මෙම හාණේධියේ නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ අවශ්‍යකාව නිසා, නිමැවුම් ඒකකයකට රු. 2ක් වන සේ සහනාධාරයක් නිෂ්පාදකයන්ට ලබාදීමට රුහු තීරණය කරයි. සහනාධාරය ලබාදුන් පසුව පාරිභෝගික අතිරික්කයේ ප්‍රමාණය

- (1) රු. 20 කි.
- (2) රු. 80 කි.
- (3) රු. 90 කි.
- (4) රු. 160 කි.
- (5) රු. 180 කි.

(.....)

17. සමතුලිත මිලට වඩා පහළ මිලක් නියම කරමින් පනවනු ලබන උපරිම මිල ප්‍රතිපත්තියක ප්‍රතිඵලයක් වනුයේ වෙළෙඳපොලෙහි.

- (1) අධි සැපයුමක් හටගැනීම ය.
- (2) අධි ඉල්ලමක් හටගැනීම ය.
- (3) සමතුලිත මිලක් ඇතිවීම ය.
- (4) සැපයුම වැඩි වීම ය.
- (5) ඉල්ලම අඩු වීම ය.

(.....)

18. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී කෙටි කාලය ලෙස සැලකන කාල පරිච්ඡේදයේ දී,

- (1) වැඩිපුර කමිකරුවන් සේවයට යොදා ගැනීමට ආයතනයට තොගැකි වේ.
- (2) නිෂ්පාදනය කරනු ලබන නිමැවුම ප්‍රමාණය තොවනස්ව පවතී.
- (3) බොහෝ යෙදුවුම්වල තියයක් හටගනී.
- (4) සියලු ම යෙදුවුම් ස්ථාවරව පැවතියන් නිමැවුම වෙනස් කළ හැකි ය.
- (5) සමහර යෙදුවුම් ප්‍රමාණ තොවනස්ව පවත්නා අතර සමහර යෙදුවුම් ප්‍රමාණ වෙනස් කළ හැකි ය.

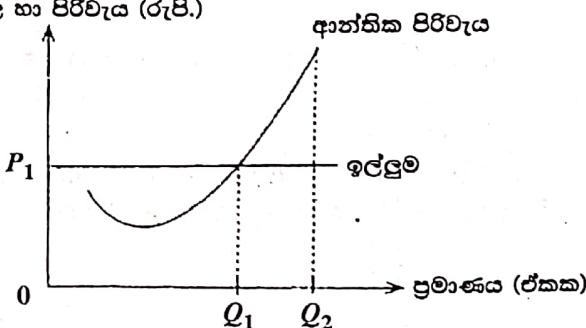
(.....)

19. මුළු පිරිවැය (TC) සහ මුළු විවෘත පිරිවැය (TVC) වකු අතර පවතින පිරස් දුර

- (1) නිමැවුම අඩුවන විට අඩු වෙමින් පවතී.
- (2) නිමැවුම අඩුවන විට වැඩි වෙමින් පවතී.
- (3) ආන්තික පිරිවැයට (MC) සමාන වේ.
- (4) මුළු ස්ථාවර පිරිවැයට (TFC) සමාන වේ.
- (5) සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැයට (AFC) සමාන වේ.

(.....)

20. මිල හා පිරිවැය (රු.පු.)



මෙම රුප සටහනෙහි පෙන්වුම් කරන ආකාරයේ පිරිවැය සහ ඉල්ලම් තත්ත්වයකට මූලුණ දෙන තරගකාරී නිෂ්පාදන ආයතනයක්, තම නිමැවුම Q_1 සිට Q_2 දක්වා වැඩි කරන විට,

- (1) ප්‍රාමාණික ලාභයක් උපයයි.
- (2) ලාභ ඉහළ නැංවා ගනියි.
- (3) ලාභ අඩු කර ගනියි.
- (4) අයහාරය ඉහළ ගියන් පිරිවැය ඉහළ තොනනි.
- (5) පිරිවැය ඉහළ ගියන් අයහාරය ඉහළ තොනයි.

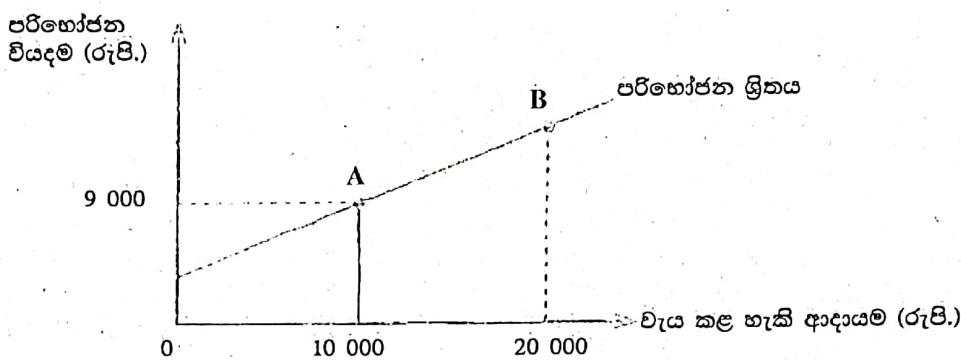
(.....)

21. පහත සඳහන් කරුණු අතරෙන් ඒකාධිකාරී තරග වෙළඳපොලක ලක්ෂණයක් නොවන්නේ කවරක් ද? (.....)
- වෙළඳපොලට ප්‍රවේශ වීම සාපේක්ෂ වශයෙන් පහසු වීම.
 - ප්‍රශේදනය වූ හාණ්ඩ තිබේ.
 - හාණ්ඩ ප්‍රථාරණය යැලුකිය යුතු තරම් මට්ටමක තිබේ.
 - ගැනුම්කරුවන් සහ විශ්වාස්මකරුවන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටීම.
 - ආයතන මුහුණ දෙන ඉල්ලුම් වකු පූර්ණ නම්‍ය ස්වරුපයක් ගැනීම.
22. කිසියම් ආර්ථිකයක ආදායමේ ව්‍යුත්‍ය ප්‍රවාහය පෙන්වුම් කෙරෙන සටහනක් තුළ, ආණ්ඩුව වෙතින් සාපු ව ගලා යන ප්‍රවාහයක් වනුයේ පහත සඳහන් දී අතරෙන් කවරක් ද? (.....)
- | | | |
|---------------------------|----------------------|-----------------|
| (1) බදු (T) | (2) අපනයන (X) | (3) ඉතුරුම් (S) |
| (4) සංක්‍රාම වියදම් (Tr.) | (5) ආයෝජන වියදම් (I) | (.....) |
23. ව්‍යාපාර ව්‍යුයක සංකේතනාත්මක අදියරේ දී,
- ආයෝජනය ඉහළ නගින අතර නිමැවුම පහළ වැවේ.
 - විරකියාව ඉහළ නගින අතර නිමැවුම පහළ වැවේ.
 - විරකියාව පහළ වැවෙන අතර මිල මට්ටම ඉහළ නගි.
 - විරකියාව පහළ වැවෙන අතර නිමැවුම ඉහළ නගි.
 - විරකියාව ඉහළ නගින අතර නිමැවුම ද ඉහළ නගි.
24. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය තුළ දක්නට ලැබෙන විශාලතම සංරච්ඡය වනුයේ, (.....)
- | | |
|---|-----------------------|
| (1) යන්තු පූතු සහ උපකරණ වේ. | (2) මූල්‍ය වත්කම් වේ. |
| (3) ඉඩම් දියුණු කිරීම සහ වැවිලි සංවර්ධනයයි. | (4) තොග වෙනස් වීම ය. |
| (5) ඉදිකිරීම් ය. | (.....) |
25. වියදම් ප්‍රවේශයෙන් දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ගණනය කිරීමේ දී, එකතු කළ යුතු වියදම් සිරිප වනුයේ, (.....)
- | | |
|---|---------|
| (1) වැටුප්, ලාභ, ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම සහ ගුද්ධ අපනයන වේ. | |
| (2) වැටුප්, බුදුකුලී, පොලී සහ ලාභ වේ. | |
| (3) පරිහෝජනය, ආයෝජනය, ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම සහ අපනයන වේ. | |
| (4) පරිහෝජනය, ආයෝජනය, ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම සහ ගුද්ධ අපනයන වේ. | |
| (5) පරිහෝජනය, ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම්, බදු සහ පොලිය වේ. | (.....) |
26. පවත්නා වෙළඳපොල මිල අනුව වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ අගය, ආයතන්න වශයෙන් (.....)
- | | |
|-----------------------------------|---------|
| (1) ඇමෙරිකානු බොලර් බිලියන 50කි. | |
| (2) ඇමෙරිකානු බොලර් බිලියන 75කි. | |
| (3) ඇමෙරිකානු බොලර් බිලියන 100කි. | |
| (4) ඇමෙරිකානු බොලර් බිලියන 125කි. | |
| (5) ඇමෙරිකානු බොලර් බිලියන 150කි. | (.....) |
27. ජාතික ආදායම් සමතුලිත මට්ටමක පවතින එක්තරා ආර්ථිකයකට අදාළ සාර්ථක දත්ත පෙළක් පහත දැක්වේ.

අයිතමය	රුපි. මිලියන	අයිතමය	රුපි. මිලියන
පරිහෝජන වියදම්	5 000	ආනයන	1 200
බදු ආයාරය	1 000	අපනයන	980
ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම්	1 500	වෙළඳපොල මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	8 000

මෙම ආර්ථිකයේ ආයෝජන මට්ටම වනුයේ,

- | | |
|----------------------------|----------------------------|
| (1) රුපි. මිලියන 310 කි. | (2) රුපි. මිලියන 320 කි. |
| (3) රුපි. මිලියන 1 220 කි. | (4) රුපි. මිලියන 1 720 කි. |
| (5) රුපි. මිලියන 1 940 කි. | (.....) |



- ඉහත ප්‍රස්ථාරයෙහි රේඛිය පරිහෝජන ශ්‍රීතයක් දැක්වේ. මෙම පරිහෝජන ශ්‍රීතයෙහි ස්වායත්ත පරිහෝජන වියදම R. 4 000 ක් වේ නම්, B ලක්ෂණයේ දී මූල්‍ය පරිහෝජන වියදම කොපමණ ද?
- Rup. 18 000
 - Rup. 17 000
 - Rup. 16 000
 - Rup. 14 000
 - Rup. 10 000
- (.....)
29. ආර්ථික විද්‍යාඩ්‍යයන් උපකළුපනය කරනුයේ, මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ යන විට,
 (1) අපනයන ඉහළ යන බව ය.
 (2) ආනයන පහළ වැවෙන බව ය.
 (3) ගුද්ධ අපනයන නොවෙනස්ව පවතින බව ය.
 (4) ගුද්ධ අපනයන ඉහළ යන බව ය.
 (5) ගුද්ධ අපනයන පහළ වැවෙන බව ය. (.....)
30. අනපේක්ෂීතව හටගන්නා දෑඩ් උද්ධමනීය මිල ඉහළ යාමක් හේතුකොට, යැබැවින් ම වායි ලබනුයේ පහත සඳහන් කවර ක්ෂේවායමක් ද?
 (1) විශ්‍රාමික සේවකයන්
 (2) කොයිලියන්
 (3) වැටුප් උපයන්නන්
 (4) රකියාව කළ කාලයේ දී මුදල් ඉතිරි කර ගත් දානට වියපත්ව සිටින පුද්ගලයන්
 (5) ණයගනුවන් (.....)
31. ආර්ථික පුරණ සේවා නිපුක්තියෙහි පවත්නා විට, ඉල්ලුමෙන් ඇයුණු උද්ධමනයක් ජනනය කිරීමෙහි ලා ඉවහල් වනුයේ පහත දැක්වෙන කවර සාධකයක් ද?
 (1) අයවැය හිගයේ අඩු වීමක්
 (2) ගුද්ධ අපනයන අඩු වීමක්
 (3) වෘත්තීය සම්තිවල බලය අඩු වීමක්
 (4) මූර්ත පොලී අනුපාතිකයේ අඩු වීමක්
 (5) මුදල් සැපයුමෙහි අඩු වීමක් (.....)
32. වර්ෂයක් ඇතුළත කිසියම් රටක උද්ධමන අනුපාතිකය 12% ක් වූ අතර එම කාල පරිවිශේදය තුළ තාමික දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 14% කින් වර්ධනය විය. එම වර්ෂය තුළ සිදුව ඇත්තේ කුමක් ද යන්න නිවැරදි ව පෙන්වුම් කරනුයේ පහත දැක්වෙන කවර ප්‍රකාශකින් ද?
 (1) මුදල් සැපයුම 2% කින් පහළ වැටුණි.
 (2) මුදල් සැපයුම 2% කින් ඉහළ තැගුණි.
 (3) මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය ඉහළ තැගුණි.
 (4) මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය පහළ වැටුණි.
 (5) මුදල් සංසරණ ප්‍රවේශය වැඩි විය. (.....)
33. "ආයන්න මුදල්" සංකළුපය යොදා ගැනෙනුයේ,
 (1) මුදල් වශයෙන් වර්ග කළ නොහැකි තරමට, ඉතා අස්ථායී ප්‍රාග්ධන වටිනාකම් සහිත මුළු වන්කම් හැඳින්වීමට ය.
 (2) භූවමාරු මාධ්‍යයක කාර්යය ඉටු කරන තමුදු වටිනාකම් සංන්ධියෙක කාර්යය ඉටු කිරීමට අසමත් ද්‍රව්‍යීල වන්කම් හැඳින්වීමට ය.
 (3) වටිනාකම් සංන්ධියෙක කාර්යය ඉටු කරන තමුදු භූවමාරු මාධ්‍යයක කාර්යය ඉටු කිරීමට අසමත් ද්‍රව්‍යීල වන්කම් හැඳින්වීමට ය.
 (4) ඉල්ලුම් තැන්තු පදනම් කර ගනිමින් නිකුත් කෙරෙන වෙක්පත් හැඳින්වීමට ය.
 (5) ගයපත් හැඳින්වීමට ය. (.....)

34. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ M₄ මූල්‍ය සමස්තයට ඇතුළත් විශාලත ම සංරච්චය වනුයේ,
- (1) මහජනතාව සතු ව්‍යවහාර මුදල් වේ.
 - (2) මහජනතාව සතු ඉල්ලුම් තැන්පතු වේ.
 - (3) බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය සමාගම් වෙතැනි මහජනතාව සතු ආසන්න මුදල් වේ.
 - (4) වාණිජ බැංකු වෙතැනි මහජනතාව සතු ආසන්න මුදල් වේ.
 - (5) බලපත්‍රලාභී විශේෂීත බැංකු වෙතැනි මහජනතාව සතු ආසන්න මුදල් වේ. (.....)
35. වාණිජ බැංකු පද්ධතියකට අයන් සියලු ම බැංකු, තම තැන්පතුවලින් 20% ක් සංවිත මුදල් වශයෙන් පවත්වා ගනු ලබන බවත්, ඉන් එක් බැංකුවක් වෙත රුපියල් මිලියන 200 ක නව මුදල් තැන්පතුවක් ලැබෙන බවත් සලකන්න. ව්‍යවහාර මුදල් සංසරණයේ වෙනසක් සිදු නොවන්නේ නම්, නව තැන්පතුවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුළු බැංකු පද්ධතියට අප්‍රතින් කොතරම් ගුය ප්‍රමාණයක් උපරිම වශයෙන් තිබුත් කළ හැකි වේ ද?
- (1) රුපි. මිලියන 160කි.
 - (2) රුපි. මිලියන 200කි.
 - (3) රුපි. මිලියන 800කි.
 - (4) රුපි. මිලියන 1 000කි.
 - (5) රුපි. මිලියන 1 200කි. (.....)
36. මහ බැංකුව විසින් රජයේ සුරක්ෂිතපත් විවෘත වෙළඳපාලෙහි අලෙවි කරනු ලැබුවහොත්, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පහත සඳහන් දී ඇතුරෙන් ක්වරක් සිදු වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරේ ද?
- (1) මුරක දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ යාම.
 - (2) ගුය සඳහා අයකරන පොලී අනුපාතිකය ඉහළ යාම.
 - (3) බැංකු විසින් සපයනු ලබන ගුය ප්‍රමාණය වැඩි වීම.
 - (4) පොදුගලික ආයෝජන වියදුම් ඉහළ යාම.
 - (5) මුදල් සැපයුම් ප්‍රසාරණය වීම. (.....)
37. පහත සඳහන් දී ඇතුරෙන් වෙළඳපාල අසමන් විමක් ලෙස නොසැලකෙනුයේ ක්වරක් ද?
- (1) ඒකාධිකාරී ව්‍යාපාරික ආයතන පැවතිම.
 - (2) වායු හා ජල දූෂණය ඉතා ඉහළ මට්ටමක තිබේ.
 - (3) ජාතික ආරක්ෂාව වැනි අත්‍යවශ්‍ය සේවා ප්‍රමාණවත්ව නොසැපයීම.
 - (4) පොය හාණ්ඩ ප්‍රමාණවත් ව සැපයීම.
 - (5) අසමාන ආදායම් ව්‍යාප්තියක් පැවතිම. (.....)
38. නිෂ්පාදන ත්‍රියාවලිය නිසා හට ගන්නා බාහිර පිරිවැය, කිසියම් කර්මාන්තයක් විසින් නොසැලකා හැරේ නම්, තරගකාරී වෙළඳපාලක සමතුලිත නිමැවුමට අදාළ නිවැරදි ප්‍රකාශය වනුයේ ක්වරක් ද?
- (1) මිල, ආන්තික සමාජ පිරිවැයට වඩා වැඩි අයයක් ගනු ඇත.
 - (2) මිල, ආන්තික සමාජ පිරිවැයට වඩා අඩු අයයක් ගනු ඇත.
 - (3) මිල, ආන්තික සමාජ පිරිවැයට සමාන වනු ඇත.
 - (4) ආන්තික පොදුගලික පිරිවැය, ආන්තික සමාජ පිරිවැයට සමාන වනු ඇත.
 - (5) ආන්තික පොදුගලික පිරිවැය, ආන්තික සමාජ පිරිවැයට වඩා වැඩි අයයක් ගනු ඇත. (.....)
39. ගුද්ධ පොය හාණ්ඩයක් යනු,
- (1) වෙළඳපාල විසින් කාර්යක්ෂමව සපයනු ලබන හාණ්ඩයකි.
 - (2) පරිහෝජනයේ තරගකාරීන්වයක් පවතින සහ පරිහෝජනය වැළැක්විය හැකි හාණ්ඩයකි.
 - (3) පරිහෝජනයේ තරගකාරීන්වයක් නොමැති සහ පරිහෝජනය වැළැක්විය හැකි හාණ්ඩයකි.
 - (4) පරිහෝජනයේ තරගකාරීන්වයක් පවතින සහ පරිහෝජනය වැළැක්විය නොහැකි හාණ්ඩයකි.
 - (5) පරිහෝජනයේ තරගකාරීන්වයක් නොමැති සහ පරිහෝජනය වැළැක්විය නොහැකි හාණ්ඩයකි. (.....)
40. රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යටතේ රජය,
- (1) වෙළඳපාල පොලී අනුපාතික තීරණය කරයි.
 - (2) මුදල් සැපයුම් වර්ධන අනුපාතිකය තීරණය කරයි.
 - (3) බදු අය කිරීම් හා ආණ්ඩුවේ වියදුම් මට්ටම තීරණය කරයි.
 - (4) මුදල් සැපයුම තීරණය කරයි.
 - (5) උද්ධමන අනුපාතිකය තීරණය කරයි. (.....)
41. වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකා රජයේ විශාලතම බදු අයහාර මූලාශ්‍ය වනුයේ,
- (1) එකතු කළ අයය මත අයකරන බද්ද ය.
 - (2) සමාගම් ආදායම් බද්ද ය.
 - (3) නිෂ්පාදන බද්ද ය.
 - (4) ආනයන බද්ද ය.
 - (5) උපයන විට ගෙවීමේ බද්ද ය. (PAYE) (.....)

42. පහත සඳහන් කරුණු අතුරෙන් රටවල් අතර සාපේක්ෂ වාසි තීරණය කෙරෙන ප්‍රධාන නිශ්චිතයක් ලෙස ඇතුළත් නොවනුයේ.

- | | |
|--------------------------------|--|
| (1) එක පුද්ගල ආදායම ය. | (2) දේශගුණය ය. |
| (3) ගුම් හමුදාවේ නිපුණතාවන් ය. | (4) එක් ගුම්කයෙකුට වැශෙන ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රමාණය ය. |
| (5) භුගෝලීය පිහිටීම ය. | (.....) |

43. A සහ B යන රටවල සංයුත්ත සම්පත් එකකයක් යොදා ගනිමින් නිපදවිය හැකි පාපැදි හා මුශක්වරු ප්‍රමාණ පහත වගුවෙහි දැක්වේ.

භාණ්ඩය	A රට	B රට
මුශක්වරු	20	2
පාපැදි	60	10

එක් එක් රට තමන්ට සාපේක්ෂ වාසි සහිත භාණ්ඩය විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යනය කරතියි උපකළුපනය කරන්න. මෙහි දී අනෙකුනා වශයෙන් වාසිදායක වෙළඳාමක් හට ගැනීම සඳහා මුශක්වරු සහ පාපැදි භූවමාරු විය යුතු අනුපාතය වනුයේ.

- | | |
|--|---------|
| (1) එක් මුශක්වරයක් සඳහා පාපැදි 3 කට අඩු ප්‍රමාණයකි. | (.....) |
| (2) එක් මුශක්වරයක් සඳහා පාපැදි 3 සහ 5 අතර ප්‍රමාණයකි. | (.....) |
| (3) එක් මුශක්වරයක් සඳහා පාපැදි 2 සහ 60 අතර ප්‍රමාණයකි. | (.....) |
| (4) එක් මුශක්වරයක් සඳහා පාපැදි 6 සහ 10 අතර ප්‍රමාණයකි. | (.....) |
| (5) එක් මුශක්වරයක් සඳහා පාපැදි 10කට වැඩි ප්‍රමාණයකි. | (.....) |

44. රටක වෙළඳ අනුපාතයෙහි පිරිසීමක් ඇති කිරීමේ ලා, මිල වෙනස්කම්වල පහත සඳහන් සංයෝගන අතුරෙන් කවරක් හේතුවේ ද?

	අපනයනවල සාමාන්‍ය මිල	ආනයනවල සාමාන්‍ය මිල
(1)	පහළ වැට්ටේ	ඉහළ නැගී
(2)	පහළ වැට්ටේ	පහළ වැට්ටේ
(3)	ඉහළ නැගී	පහළ වැට්ටේ
(4)	ඉහළ නැගී	ඉහළ නැගී
(5)	නොවෙනස් ව පවතී	පහළ වැට්ටේ

45. නමු විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් යටතේ, ඇමෙරිකානු බොලරයේ රුපියල් මිල ඉහළ තාවතුයේ පහත සඳහන් කවර කරුණක් ද?

- | | |
|--|---------|
| (1) ශ්‍රී ලංකාවට වඩා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයෙහි උද්ධමන අනුපාතිකය ඉහළ අයයක් වීම. | (.....) |
| (2) ශ්‍රී ලංකාවට වඩා විශයකින් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයෙහි ජාතික ආදායම ඉහළ යාම. | (.....) |
| (3) ශ්‍රී ලංකාවේ ඇගුලුම් සඳහා ඇමෙරිකානු වැසියන්ගේ රුවිතත්වය වැඩි වීම. | (.....) |
| (4) ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවට ගලා එන ආනයන ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම. | (.....) |
| (5) ශ්‍රී ලංකාවට වඩා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයෙහි මුර්ත පොලී අනුපාතිකය ඉහළ යාම. | (.....) |

46. ආර්ථික වෘද්ධිය සාමාන්‍යයන් මිනුම් කරනුයේ,

- | | |
|--|---------|
| (1) නාමික දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වාර්ෂික ප්‍රතිගතාත්මක වෙනස මගිනි. | (.....) |
| (2) මුර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වාර්ෂික ප්‍රතිගතාත්මක වෙනස මගිනි. | (.....) |
| (3) නාමික ප්‍රතිසිර්ප දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වාර්ෂික ප්‍රතිගතාත්මක වෙනස මගිනි. | (.....) |
| (4) ප්‍රතිසිර්ප වැය කළ ජාතික ආදායමේ වාර්ෂික ප්‍රතිගතාත්මක වෙනස මගිනි. | (.....) |
| (5) ක්‍රිය යක්ති සාමාන්‍ය ප්‍රතිසිර්ප දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වාර්ෂික ප්‍රතිගතාත්මක වෙනස මගිනි. | (.....) |

47. කිසියම් කළුපිත ආර්ථිකයක සේවා විශුක්ත ජනගහනය ලෙස වර්ග කෙරුණු පිරිස 50 000ක් ද, සේවා නිශුක්ත ජනගහනය ලෙස වර්ග කෙරුණු පිරිස 450 000ක් ද වේ නම්, එම ආර්ථිකයේ සේවා විශුක්ත අනුපාතිකය,

- | | | |
|------------------|------------------|-----------------|
| (1) 11.1% ක් වේ. | (2) 10.0% ක් වේ. | (3) 9.2% ක් වේ. |
| (4) 8.0% ක් වේ. | (5) 7.4% ක් වේ. | (.....) |

48. පසුගිය වසර 10 කුල කිසියම් රටක ආදායම් ව්‍යාපේනියේ ජීනි සංගුණකය 0.45 සිට 0.65 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇතැයි වාර්තා වී තිබේ. මෙම වෙනස්වීම ඇති කරලීමෙහි ලා හේතු විය හැක්කේ පහත සඳහන් කවර කරුණක් ද?
(1) සාධක වෙළඳපාලෙහි සහ හාන්ච් වෙළඳපාලෙහි වෙළඳපාල බලය වැඩි වීම.
(2) ගුම් වෙළඳපාලෙහි විෂමතා ඉවත්කරලීම.
(3) වඩා සාධාරණ ලෙසින් දනය සහ දේපළ බෙදී යාම.
(4) වැඩිහිටි ජනගහනයෙන් බුනුතරයක් අවම වශයෙන් උසස් පෙළ සාමාර්ථයවත් ලබා තිබීම.
(5) වඩාත් අනුකූල බදු ක්‍රමයක් අනුගමනය කිරීම. (.....)
49. කිසියම් රටක ආදායම් ව්‍යාපේනියෙහි අයමානතා අඩු කිරීමෙහි ලා වඩාත් දායකවිය හැක්කේ පහත සඳහන් කවර කරුණක් ද?
(1) ජනගහන වර්ධන අනුපාතිකයෙහි ඉහළ යාම.
(2) අඩු නිපුණතා සහිතව සේවා නිපුක්ත ගුම්කියනට වෘත්තිය පුහුණුව ලබාදීම.
(3) අයවැය නිගය ඉහළ යාම.
(4) සේවා විපුක්ත ගුම්කියන් පුහුණු කිරීම සඳහා වෙන් කෙරෙන අරමුදල් ප්‍රමාණය අඩුවීම.
(5) ප්‍රතික්‍රියා බේදුක් පැනවීම. (.....)
50. පසුගිය දශක කිපය මූල්‍යලේඛන ගෝලීය වශයෙන් හටගන ඇති ආනයන හා අපනයන වෙළඳාමේ ද්‍රව්‍යන්හි ප්‍රසාරණයට මූලික වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ.
(1) බොහෝ රටවල තීරු බදු තොවන බාධක ඉවත් කරලීම ය.
(2) බොහෝ රටවල ආරක්ෂණවාදී ප්‍රතිපත්ති කරා වැඩි වශයෙන් යොමු වීම ය.
(3) ලෝකයේ ප්‍රවාහන හා සන්නිවේදන පිරිවැය වේගයෙන් පහළ වැටෙමින් පැවතීම ය.
(4) සංවර්ධනය වන රටවල වැළුප් මට්ටම් පහළ වැටීම ය.
(5) බොහෝ රටවල දේශපාලන අධිකාරිය මධ්‍යගත සැලපුම්කරණයෙන් ඉවත් වීම ය. (.....)

*** ***

අධ්‍යාපන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2015 අගෝස්තු (නව නිර්දේශය)

General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2015 (New Syllabus)

**ආර්ථික විද්‍යාව II / පැය තුනකි
Economics II / Three hours**

ලපදෙස්:

- * "අ" උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද "ඇ" උප කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් ද තෝරාගෙන, ප්‍රශ්න පහකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

"ඇ" උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

01. (i) නිදිරිගන යොදා ගනිමින් ආර්ථික නොවන හාණ්ඩියක් (free good) සහ ආර්ථික හාණ්ඩියක් අතර වෙනස පැහැදිලි කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(ii) ආවස්ථික පිරිවැය සංක්ලේෂය පැහැදිලි කොට, ආවස්ථික පිරිවැය, පිශකම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයට යම්බිත වන්නේ කෙසේ දැයි විස්තර කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(iii) වර්තමාන පරිභෝෂනය කළා හැරීමට කැමැත්තක් දක්වන රටවල ආර්ථිකයන්, වඩා වේගයෙන් ව්‍යුහය වන්නේ කෙසේ දැයි නිෂ්පාදන හැකියා වනු හාවිත කරමින් විස්තර කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(iv) නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් ව්‍යුහයක් මත පිහිටි සියලු ම ලක්ෂ්‍යයන් ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව අතින් එක හා සමානත්වයක් පෙන්නුම් කරන්නේ ද? මධ්‍යි පිළිතුරු පැහැදිලි කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(v) වෙළෙඳපොල ආර්ථිකයන් අවශ්‍යයෙන් ම ධෛන්ස්ටර ආර්ථිකයන් වන්නේ ද? එසේ ම විධානගත ආර්ථිකයන් අවශ්‍යයෙන් ම සමාජවාදී ආර්ථිකයන් වන්නේ ද? මධ්‍යි පිළිතුරු පැහැදිලි කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
02. (i) වෙළෙඳපොල සැපයුම් ව්‍යුහයක් ඇදීමේ දී ස්ථාවරව පවතිනැයි සලකනු ලබන සාධක කවරේ ද? (කූණු 04 ඩ.)
(ii) ආදායම් හා ආදේශන ප්‍රතිච්‍රිපාක විසින් 'ඉල්ලුම් නිතිය' පැහැදිලි කරනු ලබන්නේ කෙසේ දැයි විස්තර කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(iii) අවම මිලක් සහ උපරිම මිලක් අතර වෙනස උදාහරණය බැඳින් දක්වමින් පෙන්වා දෙන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(iv) සැපයුමේ අනුමතාවක් පවතින හාණ්ඩියක නිෂ්පාදකයන් මත විශේෂිත (එකක) බද්දක් පනවනු ලැබුවහාන්, බදු බැරින් වැඩි කොටසක් දරනු ලබන්නේ කුවුරුන් විසින් ද? යෝග්‍ය ප්‍රස්ථාර සටහනක් යොදා ගනිමින් මධ්‍යි පිළිතුරු පැහැදිලි කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(v) කිහිපය් හාණ්ඩියක් සඳහා පවත්නා වෙළෙඳපොල ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ප්‍රිත්වලට අදාළ සම්කරණ පනත දක්වේ.
$$Q_d = 100 - 4P \text{ (ඉල්ලුම)} \quad Q_s = -30 + 6P \text{ (සැපයුම)}$$

(අ) සම්කරණ යොදා ගනිමින් සමතුලින මිල සහ ප්‍රමාණය ගණනය කොට, එම සමතුලිනය ප්‍රස්ථාර සටහනක නිවැරදිව පෙන්නුම් කරන්න. (කූණු 02 ඩ.)
(ආ) වෙළෙඳපොල සමතුලින අවස්ථාවේ දී නිෂ්පාදක අතිරික්තය හා පාරිභෝගික අතිරික්තය ගණනය කොට, ප්‍රස්ථාර සටහනක එවා පෙන්නුම් කරන්න. (කූණු 02 ඩ.)
03. (i) සැපු පිරිවැය සහ ආරෝපිත (වනු) පිරිවැය අතර වෙනස එක එකක් සඳහා උදාහරණය බැඳින් දක්වමින් පෙන්වා දෙන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(ii) ආර්ථික විද්‍යායැයින් විසින් ප්‍රාමාණික ලාභය පිරිවැයක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ ඇයි? (කූණු 04 ඩ.)
(iii) වෙළෙඳපොල ව්‍යුහයන්ගේ ස්වරුප හතර නම් කරන්න. (කූණු 04 ඩ.)
(iv) ලාභ උපරිමනය කිරීමේ නිතිය යනු කවරක් ද? මිලගුවෙක් වශයෙන් ක්‍රියා කරන නිෂ්පාදන ආයතනයක් සම්බිතයෙන් එම නිතිය ප්‍රකාශ කළ හැක්කේ කෙසේ ද? (කූණු 04 ඩ.)
(v) යම් දෙන ලද කෙටි කාලයක දී මිලගුවෙකු වශයෙන් ක්‍රියා කරන නිෂ්පාදන ආයතනයක්, නිමැවුම් එකක 20ක් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ යැයි සලකන්න. නිමැවුම් එකකයක වෙළෙඳපොල මිල රු. 50ක් වන අතර නිමැවුම් එකක 20ක දී ආයතනයේ සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය රු. 60ක් ද, සාමාන්‍ය විවෘත පිරිවැය රු. 40ක් ද වේ.
(අ) මෙම කෙටි කාල පරිවේශ්දය තුළ ආයතනයේ ලාභය හෝ අලාභය කොපමණ වේ ද? (කූණු 02 ඩ.)
(ආ) ආයතනයේ මුළු ස්ථාවර පිරිවැය කොපමණ ද? (කූණු 02 ඩ.)

04. (i) කිසියම් රටක සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාවලිය මිනුම් කිරීම සඳහා හාවිත කෙරෙන ප්‍රධාන ක්‍රියා ක්‍රම ප්‍රධාන සංඛ්‍යා අංශයක් ලබා දෙන්නේ ඇයි? (කොණු 04 ඩ.)
 එම ප්‍රධාන සංඛ්‍යා අංශයක් ආර්ථික ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ එකම අගයක් ලබා දෙන්නේ ඇයි?
 (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ඉතුරුම්වල ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර ක්‍රියා ක්‍රම ප්‍රධාන සංඛ්‍යා අංශයක් ලබා දෙන්නේ ඇයි? (කොණු 04 ඩ.)
 (iii) ජාතික ආදායම් සංඛ්‍යා ලේඛන ප්‍රයෝගනවත් වන්නේ කුවර ආකාරයන්ගෙන් ද? (කොණු 04 ඩ.)
 (iv) එක්තරා කළුපිත ආර්ථිකයක් පිළිබඳ පහත සඳහන් දත්ත ඔබ වෙත දී ඇතැයි සලකන්න.
 (සියලු ම සංඛ්‍යා රුපියල් මිලියනවලිනි.)

අයිතමය	වටිනාකම	අයිතමය	වටිනාකම
දළ දේශීය පොදුගලික ආයෝජනය	70	ආණ්ඩුවෙන් කුටුම්බ වෙත ලබාදෙන සංක්‍රාම	25
ආණ්ඩුවෙන් මිල දී ගැනීම්	50	ආණ්ඩුවෙන් කුටුම්බ වෙත කරනු ලබන පොලී ගෙවීම්	15
වෙළඳපොල මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	400	විදේශවලින් ලැබෙන සාධක ආදායම්	7
ගෙවුම් තුළන ලේඛනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ ජ්‍යෙෂ්ඨ	-25	විදේශ වෙත කරනු ලබන සාධක ආදායම් ගෙවීම්	12
බදු	100	ගුද්ධ විදේශ වර්තන සංක්‍රාම	10

ඉහත තොරතුරු ආගුරෙන් පහත සඳහන් දී ගණනය කරන්න.

- (අ) ගුද්ධ අපනයන
 (ආ) පොදුගලික පරිභේදන වියදම්
 (ඇ) වැය කළ හැකි දළ ජාතික ආදායම
 (ඈ) ආණ්ඩුවෙන් ඉතුරුම්
 (ඉ) ආණ්ඩුවෙන් ඉතුරුම් (කොණු 02 ඩ.)
 (කොණු 03 ඩ.)
 (කොණු 03 ඩ.)
 (කොණු 03 ඩ.)

05. (i) පහත දැක්වෙන සමාඟන පරිභේදන සූචිත සැලක්ලේලට ගන්න.

$$C = a + bY_d$$

මෙම සම්බන්ධයෙහි වලින් මූල්‍ය පරිභේදන වියදම්. Y_d වලින් වැය කළ හැකි ජාතික ආදායම්

මට්ටමන් අදහස් කෙරේ. a සහ b යන සංගුණක ඔබ අර්ථ දක්වන්නේ කෙසේ දයි පැහැදිලි කරන්න.

(කොණු 04 ඩ.)

- (ii) සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටමක් යන්නේන් අදහස් වන්නේ කුමක් ද? විවෘත ආර්ථිකයක ජාතික ආදායම් මට්ටමේ සමතුලිතතාව සඳහා අවශ්‍ය කරන කොන්දේසි ක්‍රියා ඇති ආදායම්
 (කොණු 04 ඩ.)
 (iii) ආවාන ආර්ථිකයක සැලපුම් කළ ආයෝජනයට වඩා සැලපුම් කළ ඉතුරුම් ඉහළ අගයක පවතිනවා යයි සලකන්න. මෙවැනි තත්ත්වයක දී ආර්ථිකය, සමතුලිත ජාතික ආදායම්
 මට්ටමක් කරා ලැයා වනුයේ කෙසේ දයි පැහැදිලි කරන්න.
 (කොණු 04 ඩ.)
 (iv) ආවාන ආර්ථිකයකට අදාළ සාක්ෂි ආර්ථික දත්ත කිහිපයක් පහත දැක්වේ. (සියලු ම සංඛ්‍යා රුපියල් මිලියනවලිනි.)

$$\begin{aligned} \text{පරිභේදනය } (C) &= 50 + 0.8 Y_d \\ \text{ආයෝජනය } (I) &= 120 \\ \text{ආණ්ඩුවෙන් මිල දී ගැනීම් } (G) &= 100 \\ \text{බදු } (T) &= 80 \\ \text{ආණ්ඩුවෙන් කුටුම්බ වෙත ලබාදෙන සංක්‍රාම } (Tr.) &= 55 \end{aligned}$$

(අ) මෙම ආර්ථිකයේ සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම නිර්ණය කරන්න. (කොණු 02 ඩ.)

(ආ) ආණ්ඩුවෙන් මිල දී ගැනීම් රු. 200ක් දක්වා ඉහළ ගියෙහෙත්, නව සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටම කොපම් ද?

(කොණු 02 ඩ.)

(ඇ) ආණ්ඩුවෙන් වියදම් ගුණකයේ අගය කොපම් ද?

(කොණු 02 ඩ.)

(ර) රුපියල් මිලියන 2 000 ක ජාතික ආදායම් ඉලක්කයක් අත්කර ගැනීමට රජය ඇදහස් කරන්නේ නම්. ඒ සඳහා අවශ්‍ය කරන ආණ්ඩුවේ මිල දී ගැනීම්වල මූල් අගය කොපමෙන් ප්‍රමාණයක් විය යුතු ද?

(කෙෂණ 02 ද.)

"ආ" උප කොටස

(මෙම කොටසෙන් ද අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙකක් තෝරා ගන්න.)

06. (i) 'මුදල' නිරවචනය කොට, භාණ්ඩ පුවමාරු (බාබර්) කුමයක දක්නට ලැබුණු යුත්කරනා ඉවත් කරලීමට මුදල සමත් වී ඇත්තේ කෙසේ දැයි සැකෙවින් විස්තර කරන්න.
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (ii) ගායපත් මුදල නොවන්නේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කරන්න.
- (කෙෂණ 02 ද.)
- (iii) ආර්ථිකයක මුදලට ඇති ඉල්ලුම තීරණය කරන සාර්ථක ආර්ථික විව්ලයන් නම් කොට, එම විව්ලයන් මුදල ඉල්ලුම කෙරෙමි බලපාන්නේ කෙසේ දැයි සැකෙවින් පැහැදිලි කරන්න.
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (iv) ඉල්ලුමෙන් ඇයුණු උද්ධිමතනය සහ පිරිවැයෙන් තල්ප වුණු උද්ධිමතනය අතර වෙනස ඔබ පෙන්වා දෙන්නේ කෙසේ ද? යෝගා ප්‍රස්ථාර සටහන් භාවිත කරමින් මෙටි පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න.
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (v) වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය මුදල වෙළෙඳපාලෙහි, ඉතා ඉහළ මට්ටමේ අයි ද්‍රව්‍යීලතාවක් දක්නට ලැබෙන්නේ ඇයි? බැංකු පද්ධතියේ අයි ද්‍රව්‍යීලතාව අවශ්‍යාත්‍යය කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග කවරේ ද?
- (කෙෂණ 06 ද.)
07. (i) 'ගුද්ධ පොදු භාණ්ඩ' සහ 'ගුද්ධයාධන භාණ්ඩ' අතර වෙනස පෙන්වා දෙන්න.
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (ii) කිසියම් භාණ්ඩයක් නිෂ්පාදනය කිරීමේ දී බාහිර පිරිවැය හටගන්නා අවස්ථාවක, සම්පත් කාර්යක්ෂමව බෙදා වෙන්කරලීමෙහි ලා වෙළෙඳපාල ක්‍රමය අසමත් වන්නේ ඇයි දැයි සැකෙවා ප්‍රස්ථාර සටහනක් උපයෝගී කර ගනිමින් පැහැදිලි කරන්න.
- (කෙෂණ 05 ද.)
- (iii) සමාන්ත්‍රික බද්ද, අනුතුම බද්ද සහ ප්‍රතිතුම බද්ද නිරවචනය කරන්න.
- (කෙෂණ 03 ද.)
- (iv) 'බඩු අය කිරීමේ අධිබර' (excess burden of taxation) යන්නෙන් ඇදහස් කරන්නේ කුමක් ද? කිසියම් භාණ්ඩයක නිෂ්පාදකයන් මත ඒකක බද්දක් පනවනු ලැබුවහෝත් හටගනු ලබන 'අයි බඩු බර' ප්‍රස්ථාර සටහනක් ඇපුරන් පෙන්වා දෙන්න.
- (කෙෂණ 05 ද.)
- (v) "ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ජය, ආණ්ඩුවේ අයහාරය සමග සංස්කීර්ණය කිරීමේ දී වඩාත් කනස්සලකාරී ස්වරුපයක් පෙන්නුම් කරයි." මෙම ප්‍රකාශය පැහැදිලි කරන්න.
- (කෙෂණ 03 ද.)
08. (i) අත්තර්ජාතික වෙළඳාම මස්සේ රටවලට ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ කවරේ ද?
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (ii) වෙළඳ ආරක්ෂණවාදයට පත්ව ඉදිරිපත් කොට ඇති ප්‍රධාන ආර්ථික තරක සඳහන් කරන්න.
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (iii) රටක ජාත්‍යන්තර තරගකාරීන්ට නිරණය වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක කවරේ ද?
- (කෙෂණ 04 ද.)
- (iv) එක්තරා කළුපින ආර්ථිකයක ගෙවුම් තුළන ලේඛනයේ ජංගම ගිණුමට අදාළ ගනුදෙනුවල සාරාංශයක් පහත සඳහන් වගුවේ දක්වේ. (සියලු ම සංඛ්‍යා රුපියල් මිලියනවලිනි.)

අයිතමය	බැර	හර	අයිතමය	බැර	හර
වෙළඳ භාණ්ඩ	800	1200	මුහුදු ප්‍රවාහන	180	150
සේවක වැටුප්	5	10	පොලී ආදායම්	-	35
මුල්‍ය සේවා	25	30	සේවා නිපුක්කිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ	285	50
ලාභාංශ	10	70	සංවාරක	140	100
ඉවත් ප්‍රවාහන	100	60	විදුලි සංදේශ සේවා	75	30
ආණ්ඩුවේ සංක්‍රාම	15	-	මුල්‍ය නොවන රතුන්	5	55

ඉහත දක්ක ඇපුරන් පහත සඳහන් දී ගණනය කරන්න.

- (අ) වෙළඳ යෝගය
- (ආ) භාණ්ඩ භා සේවා ගිණුමේ යෝගය
- (ඇ) ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ යෝගය
- (ඇ) ද්විතීයික ආදායම් ගිණුමේ යෝගය
- (කෙෂණ 01 ද.)
- (කෙෂණ 01 ද.)
- (කෙෂණ 01 ද.)
- (කෙෂණ 01 ද.)

(v) පාවත්‍ය විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් යටතේ, පහත පදනම් දේශීය සාධක විනිමය අනුපාතිකය කෙරෙහි බලපානුයේ කවර ආකාරයන්ගේන් දැඩි පැහැදිලි කරන්න:

(අ) මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ඉහළ තැබුමක්

(ආ) උද්ධමන අනුපාතිකයේ පහළ වැට්මක්

(ලකුණු 02 ඩ.)

(ලකුණු 02 ඩ.)

09. (i) සංවර්ධනය පිළිබඳ මිනුමක් වශයෙන් ප්‍රතිසිර්ප ආදායම කෙබඳ වැදගත්කමක් උපුලන්නේ ද? (ලකුණු 04 ඩ.)
(ii) ලෝක බැංකුව, ඒ ඒ රටවල ප්‍රතිසිර්ප ආදායම් මට්ටම් පදනම් කර ගනිමින් රටවල් වර්ගීකරණය කරනුයේ කෙසේ ද? (ලකුණු 04 ඩ.)
(iii) ආර්ථික වෘද්ධිය සහ තිරසාර සංවර්ධනය එකිනෙකට නොගැලපෙන්නේ ද? මෙටි පිළිතුර පැහැදිලි කරන්න:
(iv) සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථ අතුරෙන් ශ්‍රී ලංකාව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගෙන ඇත්තේ කවර ක්ෂේත්‍රයන් පිළිබඳව ද? (ලකුණු 04 ඩ.)
(v) මැත වර්ෂවල ද ශ්‍රී ලංකාවේ විරෝධීය අනුපාතිකය පහළ වැට්මට දායක වී ඇති ප්‍රධාන කරුණු කවරේ ද? (ලකුණු 04 ඩ.)

10. (i) "ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වෘද්ධියේ මූලාශ්‍ර වශයෙන්, මැත වර්ෂවල ද වඩාත් ප්‍රබල ස්ථාන හිමි කරගෙන ඇත්තේ වෙළඳ නොවන දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් (domestic non-tradable economic activities) වේ." මෙම ක්‍රියාකාරකම් කවර දැඩි හඳුන්වා දෙන්න.
(ii) "මැත දැකවල ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථ්‍රී ගුම් හමුදා සහභාගින්ව අනුපාතිකය සාර්ථක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක නොවෙනස්ව පවතී." ගුම් හමුදාව තුළ ස්ථ්‍රීන්ගේ සහභාගින්ව අනුපාතිකය පහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු කවරේ ද? (ලකුණු 05 ඩ.)
(iii) මැත වර්ෂවල ශ්‍රී ලංකාවේ බදු අයභාරය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් පහළ වැවෙමින් පැවතීමට හේතු කවරේ ද?
(iv) මැදි කාලීනව සහ දිගු කාලීනව ඉහළ වෘද්ධි අනුපාතිකයක් අත්කර ගැනීමට බාධක ලෙස ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ දක්නට ලැබෙන මූලික යුරුවලතා කවරේ දැඩි හඳුන්වා දෙන්න.
(ලකුණු 05 ඩ.)

*** ***

01.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)	26.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
02.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	27.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)
03.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	28.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)
04.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)	29.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)
05.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	30.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)
06.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	31.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)
07.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	32.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)
08.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	33.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)
09.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	34.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)
10.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)	35.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)
11.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)	36.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
12.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	37.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)
13.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)	38.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
14.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)	39.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)
15.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)	40.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)
16.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)	41.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	42.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)
18.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	43.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
19.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)	44.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)
20.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)	45.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)
21.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	46.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
22.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)	47.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
23.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)	48.	(X)	(2)	(3)	(4)	(5)
24.	(1)	(2)	(3)	(4)	(X)	49.	(1)	(X)	(3)	(4)	(5)
25.	(1)	(2)	(3)	(X)	(5)	50.	(1)	(2)	(X)	(4)	(5)

*** ***

"අ" උප කොටස

01. (i) ආර්ථික නොවන භාණ්ඩයක්

- + ඉතුන මිලක දී අසිමිත සැපයුමක් සහිත භාණ්ඩ වේ.
- + නිෂ්පාදනයේ දී කිසිදු ආර්ථික සම්පතක් උපයෝගනය නොවන එනම්, ආචර්යාලික පිරිවැයකින් තොර ව අසිමිත ලෙස සැපයෙන භාණ්ඩ ආර්ථික නොවන භාණ්ඩ වේ.

නිදුසුන් :- ව්‍යතය, හිරු එලිය

(ලකුණු 02)

ආර්ථික භාණ්ඩයක්

- + සැපයුමෙහි හිගකමක් දක්නට ලැබෙන භාණ්ඩ වේ.
- + නිෂ්පාදනයේ දී ආර්ථික සම්පත් උපයෝගනය කෙරෙන හෙවත් ආචර්යාලික පිරිවැයක් හටගන්නා භාණ්ඩ වේ.

නිදුසුන් :- මෝටර රථ, ඇඳුම් පැලදුම්, ආහාර

(ලකුණු 02)

(ii) + ආචර්යාලික පිරිවැය ලෙස දැක්වෙන්නේ, නිෂ්පාදනය හා පරිහෝජනය පිළිබඳ ව තේරීම් කිරීමේ දී අවශ්‍යයෙන් ම කැප කිරීමක් කිරීමට සිදුවන අතර, එලෙස කැප කිරීමට සිදුවන නොද ම විකල්පයේ වටිනාකමයි.

+ ආචර්යාලික පිරිවැය පුද්ගලබද්ධ වේ, (subjective concept) එබැවින් තමන් විසින් කැප කරනු ලබන රූග නොද ම විකල්ප අවස්ථාවේ වටිනාකම ඇස්තමේන්තු කළ හැකිකේ අදාළ පුද්ගලයාට පමණකි. (ලකුණු 02)

+ ආචර්යාලික පිරිවැය හිගකම පිළිබඳ ප්‍රශ්නය හා සමග අවශ්‍යයෙන් ම බැඳී පවතී. ආචර්යාලික පිරිවැය හට ගන්නේ,

- සම්පත් හිග වීම.
- සම්පත්වල විකල්ප ප්‍රයෝගන පැවතිම යන හේතු නිසා ය.

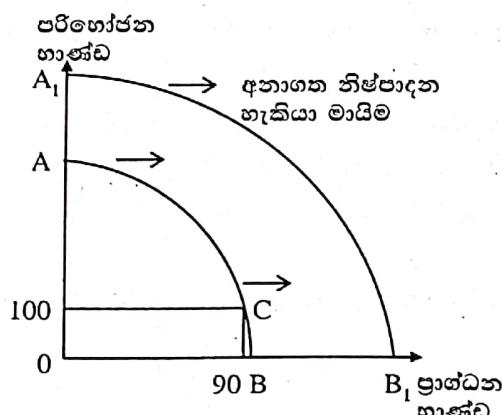
+ හිගකම යනු අසිමිත මිනිස් වුවමනාවන් සපුරා ගැනීම සඳහා සමාජය සනු සම්පත් සම්භාරය ප්‍රමාණවන් නොවීමයි.

+ මිනිස් වුවමනාවන් සියල්ල ම පවතනා සිමිත සම්පත්වලින් සපුරාගත නොහැකි බැවින් අවශ්‍යයෙන් ම විකල්ප අතර තේරීමක් කිරීමට සිදුවේ. වුවමනාවන් අසිමිත, වෙනස්වන හා වැඩෙන සූළ වන අතර, සම්පත් සිමිත හා විකල්ප ප්‍රයෝගනවල උපයෝගනය කළ හැකි ය.

+ මෙලෙස තේරීම් කරන විට කැප කිරීම් ද අවශ්‍යයෙන් ම හට ගනී. හිගකම පිළිබඳ ගැටුවුව හමුවේ නිෂ්පාදනයට හා පරිහෝජනයට අදාළ තේරීම් කිරීමේ දී කැප කිරීමට සිදුවන නොද ම විකල්පයේ වටිනාකම ආචර්යාලික පිරිවැය ලෙස දැක්වීමට හැකි වේ. (ලකුණු 02)

(iii) කිසියම් ආර්ථිකයක් විසින් වර්තමාන ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය වෙනුවෙන් කැප කරනු ලබන වර්තමාන පරිහෝජනයේ ප්‍රමාණය මත එම ආර්ථිකයේ අනාගත වෘත්තීය සිපුතාව තීරණය වේ.

වර්තමානයේ දී ආර්ථිකයේ සම්පත්, සාපේක්ෂ ව වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය සඳහා උපයෝගනය කෙරෙහි නම්, ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන බාරිතාවය ප්‍රසාරණය වේ. එහි දී අනාගත විභාග නිමැවුම විශාල වශයෙන් වර්ධනය වීමක් පෙන්වනු මැති ඇති. එම රැකෙහි අනාගත නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් වනුය, වර්තමාන නිෂ්පාදන හැකියා වනුයට විභාග වශයෙන් දකුණට විතුන්වනු ඇති. මෙම තත්ත්වය පහත දැක්වෙන ප්‍රස්ථාරයෙන් පැහැදිලි වේ.

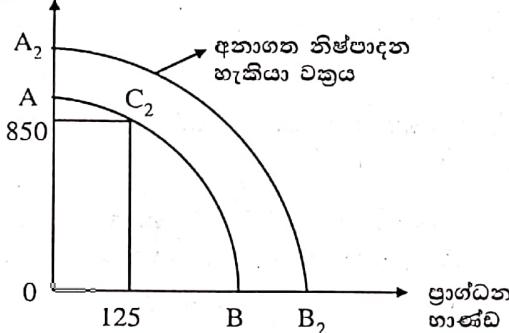


- + වර්තමාන පරිහෝජනය සඳහා සාපේක්ෂ වශයෙන් අවු සම්පත් ප්‍රමාණයක් යොමු කරන ආර්ථිකය
- + AB ආර්ථික වර්ධනයට පෙර නිෂ්පාදන හැකියාව
- + A₁ B₁ අනාගත නිෂ්පාදන හැකියාව
- + වර්තමාන ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ හා පරිහෝජන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය
- + C වර්තමාන ප්‍රාග්ධන හා පරිහෝජන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය

- අනෙක් අතට, කිසියම් ආර්ථිකයක් වර්තමානයේදී ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සඳහා වැඩි වශයෙන් සම්පත් උපයෝගනය නොකොට, වර්තමාන පරිහැළුණු සඳහා සම්පත් විශාල වශයෙන් යොදාගැනු ලබුවහොත්, එම ආර්ථිකයේ අනාගත නිෂ්පාදන හැකියාවේ වර්ධනය ඉතා සීමා සහිත වනු ඇත. අනාගත නිෂ්පාදන හැකියා ව්‍යුතය ඉතා මද වශයෙන් දකුණට විතුන් වේ. මෙම තත්ත්වය පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් ව්‍යුතක් භාවිත කළ හැකි වේ.

පරිහැළුණ

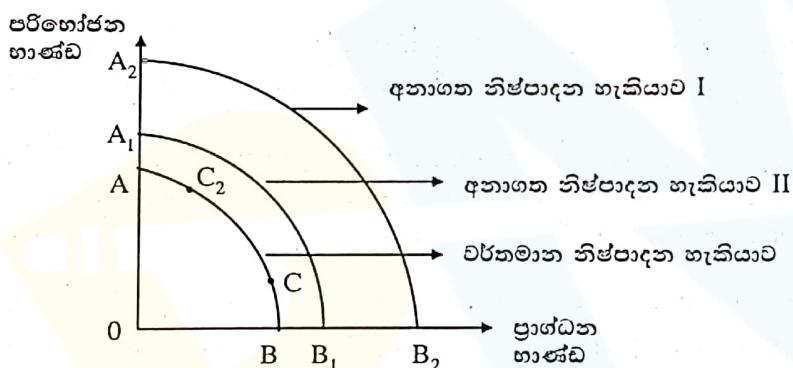
භාණ්ඩ



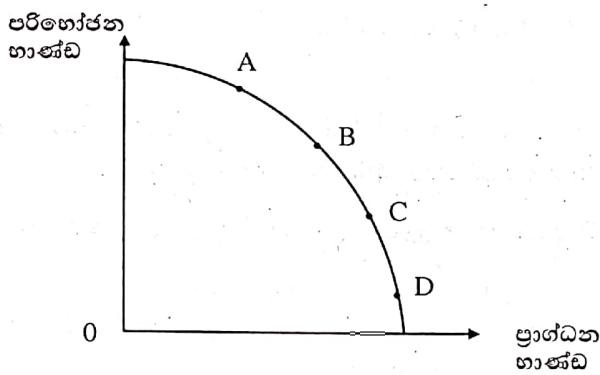
- + වර්තමාන පරිහැළුණු සඳහා සාපේක්ෂ වශයෙන් විශාල සම්පත් ප්‍රමාණයක් වැය කරන ආර්ථිකයක්
- + AB, ආර්ථික වර්ධනයට පෙර ආර්ථිකය
- + A₂B₂ ආර්ථික වර්ධනයට පසු ආර්ථිකය
- + C₂ වර්තමාන පරිහැළුණ භාණ්ඩ භා ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය

නිවැරදි ප්‍රස්තාරයට ලක්ශ්‍ර 02
රැහැදිලි කිරීමට ලක්ශ්‍ර 02

මෙම ආර්ථික වර්ධන අවස්ථා දෙක විකල්ප ප්‍රස්තාරයක් මගින් ද දක්වීමට හැකි ය.



- + C → වැඩි ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සහ අඩු පරිහැළුණ භාණ්ඩ
 - ඉහළ ආර්ථික වර්ධන වේයක්
- + C₂ → වැඩි පාරිහැළික භාණ්ඩ සහ අඩු ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ
 - මත්දායාම් ආර්ථික වර්ධන වේයක්
- (iv) + ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ, ආර්ථිකය සතු සම්පත් පුරවැසියන්ගේ ව්‍යවම්තාවන් සපුරාලීම පිණිස කාර්යක්ෂම ව උපයෝගනය කිරීමයි.
- + ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව සඳහා, කාර්යක්ෂමතා දෙකක් එක්වර සාක්ෂාත් කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ. එනම්,
 - නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව
 - සම්පත් බෙදා වෙන්කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය
- + නිෂ්පාදන හැකියා මායිම් ව්‍යුතක් මත පිහිටි සියලු ම ලක්ෂ්‍යයන් නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව පෙන්වුම් කරනු ලැබේ. එහෙත්, සම්පත් බෙදා වෙන්කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව පෙන්වුම් කරන්නේ එම ලක්ෂ්‍යන් අනුරින් එක් පුවිණේ ලක්ෂ්‍යයක් පමණි.
- + නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව පැහැදිලි කිරීමට පහත සඳහන් ප්‍රස්තාරය භාවිත කළ හැකි වේ.

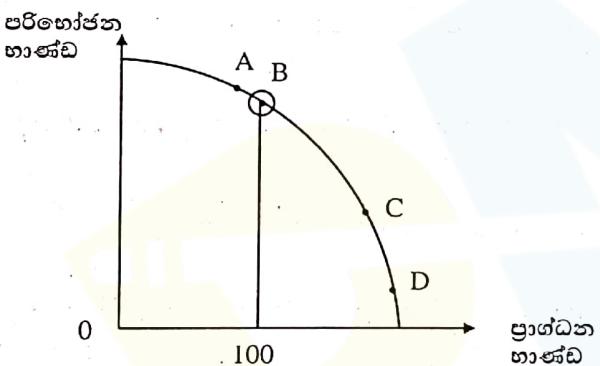


- + A B C D විකල්ප නිෂ්පාදන අවස්ථා
- + පුරුණ සේවා නියුත්තිය (Full employment)
- + පුරුණ නිෂ්පාදනය (Full production)

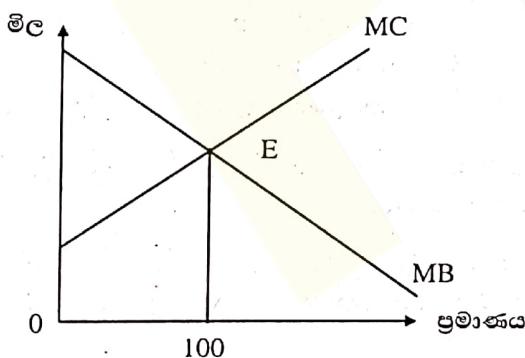
නිෂ්පාදන හැකියා මායීම මත පිහිටි සියලු ම ලක්ෂ්‍යයන් මගින් පිළිබඳ වන්නේ පුරුණ සේවා නියුත්තිය හා පුරුණ නිෂ්පාදන තත්ත්වයකි.

(ලකුණු 02)

- + සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව පෙන්වුම් කරන පුව්චේෂ ලක්ෂ්‍යය තීරණය වනුයේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන හා සේවා පිළිබඳ සමාජීය වරණය සහ ඇගයීම මත ය.
- + සම්පත් බෙදා වෙන්කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව පෙන්වුම් කරන හාන්ඩ් සංයෝගනය තෝරාගත යුත්තේ අදාළ හාන්ඩ් මූල්‍යයේ ආන්තික ප්‍රතිලාභ සහ ආන්තික පිරිවුය සහදා බලා ඒවා එකිනෙකට සමාන වන හාන්ඩ් සංයෝගනය මත ය. මෙම තත්ත්වය අපට පහත සඳහන් ප්‍රස්ථාර සටහන මගින් පැහැදිලි කර ගත හැකි වේ.



- + A C D B නිෂ්පාදනයේ කාර්යක්ෂමතාව
- + B → සම්පත් බෙදා යාමේ කාර්යක්ෂමතාව
- + B → MC = MB
- + B → සමාජීය වරණය



ඉහත සඳහන් පරිදි, ආර්ථික කාර්යක්ෂමතාව තීරණය කිරීම සඳහා නිෂ්පාදන හැකියා වනුයේ දැක්වෙන තොරතුරුවලට අමතර ව එනම්, පුරුණ සේවා නියුත්තියට හා පුරුණ නිෂ්පාදනයට අමතර ව සමාජ වරණය පිළිබඳ තොරතුරු ද සම්බන්ධ කරගත යුතු වේ.

(ලකුණු 02)

(v) වෙළෙඳපොල ආර්ථිකයන් අවශ්‍යයන් ම දෙන්ෂ්වර ආර්ථිකයක් නොවේ. එමෙන් ම සමාජවාදී ආර්ථිකයක් ද අවශ්‍යයන් ම විධානගත ආර්ථිකයක් ද නොවේ.

- + එයට හේතුව වන්නේ, ආර්ථික පද්ධති දෙන්ෂ්වර හා සමාජවාදී වශයෙන් බෙදනු ලබන්නේ, නිෂ්පාදන සම්පත්වල හිමිකාර්ත්වය නෘති නිරණයකය පදනම් කරගෙනයි.

- + සියලු ම නිෂ්පාදන සම්පත් පෙරද්ගලික හිමිකාරීන්වය යටතේ පවතින ආර්ථික පද්ධති, ධනේෂ්වර ආර්ථික පද්ධති ලෙසත්, සියලු ම නිෂ්පාදන සම්පත් රාජ්‍ය හිමිකාරීන්වය යටතේ පවතින ආර්ථික පද්ධති, සමාජවාදී ආර්ථික පද්ධති ලෙසටත් වර්ග කරනු ලැබේ.
- + අනෙක් අතට වෙළඳපාල ආර්ථික පද්ධති සහ විධානගත ආර්ථික පද්ධති වශයෙන් කරනු ලබන බෙදීම මූලික වශයෙන් පදනම් කරගනු ලබන්නේ, සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ යන්ත්‍රණය මත ය.
- + සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීම සඳහා විධාන එනම් මධ්‍යගත සැලපුම් උපයෝගී කරගනු ලබන ආර්ථික පද්ධති විධානගත ආර්ථික පද්ධති ලෙස වර්ග කෙරේ.
- + එලෙස ම සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් මිල යන්ත්‍රණය උපයෝගී කරගනු ලබන ආර්ථික පද්ධති, වෙළඳපාල ආර්ථික පද්ධති වශයෙන් ද වර්ග කෙරේ.
- + එලෙස ම බොහෝ ධනේෂ්වර ආර්ථික ක්‍රම, මිල යන්ත්‍රණය පදනම් කරගත් වෙළඳපාල ආර්ථික වශයෙනුත්, බොහෝ සමාජවාදී ආර්ථික ක්‍රම මධ්‍යගත සැලපුම් පදනම් කරගත් විධානගත සමාජවාදී ආර්ථික වශයෙනුත් ක්‍රියාත්මක වන බව ද දැකිය හැකි වේ. එහෙත් සැම්වීට ම එසේ සිදු නොවීමට ද ඉඩ ඇති.
- + සම්පත් හිමිකාරීන්වය සහ සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමේ යන්ත්‍රණය යන නිර්ණායකයන්ගේ විවිධ මිගුණ සහිත මිගු ආර්ථික පද්ධති සැබැ ලෝකයේ පුලුල වශයෙන් දැන්නට ලැබේ.
- + සැබැ ලොව, සමාජවාදී වෙළඳපාල ආර්ථික පද්ධති මෙන් ම විධානගත ධනේෂ්වර ආර්ථික පද්ධති ද දැකිය හැකි වේ.
- + පිරිසිදු ධනේෂ්වර වෙළඳපාල ආර්ථිකයක් හෝ පිරිසිදු සමාජවාදී විධානගත ආර්ථිකයක් ලෝකයේ කිසිදු රටක දැකිය නොහැකි ය.
- + මූලධර්ම අනුව එලෙස වර්ගීකරණය කළ ද ප්‍රායෝගික ව එසේ නොවන බව කිව හැකි ය. (ලක්ෂණ 04)

02. (i) වෙළඳපාල සැපයුම් වකුයක් ඇදීමේ දී අදාළ හාණ්ඩියේ මිල හැර අනෙකුත් සාධක ස්ථාවර යැයි සලකනු ලැබේ. එනම්,
- + යෙදුවුම්වල මිල
 - + තාක්ෂණය හා ඕල්ප ක්‍රම
 - + අනෙකුත් සම්බන්ධිත හාණ්ඩිවල මිල
 - + සැපයුම්කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව
 - + අභේක්ෂිත අනාගත මිල
 - + රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති
 - + බදු සහ සහනාධාර
- (කරුණකට ලක්ෂණ 01 බැඩින් උපරිම ලක්ෂණ 04)
- (ii) ඉල්ලුම් නීතිය යනු මිල හැර අනෙකුත් සාධක ස්ථාවර ව පවතින විට අදාළ හාණ්ඩියේ මිලන් ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණයන් අතර පවතින ප්‍රතිලෝම / සාණ සම්බන්ධතාවයි.
- + ආදායම් ප්‍රතිවිපාකය පෙන්වුම් කරන්නේ, අනෙකුත් කරුණු ස්ථාවර ව නීතිය දී අදාළ හාණ්ඩියේ මිල වෙනස්වීමක් නිසා හට ගන්නා මූර්ත ආදායම වෙනස්වීම මත ඉල්ලුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය වෙනස්වන ආකාරයයි.
 - + එනම් සලකා බලනු ලබන හාණ්ඩියේ මිල (අනෙකුත් සාධක ස්ථාවර ව පවතී.) ඉහළ ගිය විට පාරිභෝගිකයන්ගේ මූර්ත ආදායම අඩුවන බැවින්, සලකා බලන හාණ්ඩිය සාමාන්‍ය හාණ්ඩියක් වේ නම්, එම හාණ්ඩියට ඇති ඉල්ලම අඩු කරනු ලැබේ.
 - + එලෙස ම සලකා බලන හාණ්ඩියේ මිල අඩු වූවහොත්, මූර්ත ආදායම වැඩිවීමක් සිදුවේ. එහි දී සලකා බලන හාණ්ඩිය, සාමාන්‍ය හාණ්ඩියක් නම්, හාණ්ඩිය සඳහා ඇති ඉල්ලම ද ඉහළ යනු ඇත. මේ අනුව ආදායම් ප්‍රතිවිපාකය ඉල්ලුම් නීතිය තහවුරු කරයි.
- | | | | |
|--------------|---------------------------|---|----------------------|
| නිදුසුන් I - | පැනක මිල | = | රුපි. 15 |
| | මිල දී ගන්නා එකක ප්‍රමාණය | = | 10 |
| | පාරිභෝගික වියදම | = | $15 \times 10 = 150$ |

පැනක මිල රුපී. 20 ක් දක්වා ඉහළ හිය වේ, ලබාගත හැකි පැන් ප්‍රමාණය 7 ක් දක්වා අඩු වේ. එය මිල ඉහළ යාමක් නිසා මුර්ත ආදායම් අඩුවීමක් ලෙස දැක්විය හැකි වේ.

නිදුසුන් II -	පැනක මිල	=	රු. 20
	මිල දී ගන්නා පැන් ප්‍රමාණය	=	07
	පාරිභෝගික වියදම	=	$20 \times 7 = 140/-$

පැනක මිල රුපී. 8/- ක් දක්වා අඩු ව්‍යවහාර් පාරිභෝගිකයාට මිල දී ගත හැකි පැන් ප්‍රමාණය 18 ක් දක්වා ඉහළ යයි. (පාරිභෝගික වියදම = $18 \times 8 = 144/-$)

එය මිල පහළ යාම නිසා ඇතිවන මුර්ත ආදායම් ඉහළ යාමකි.

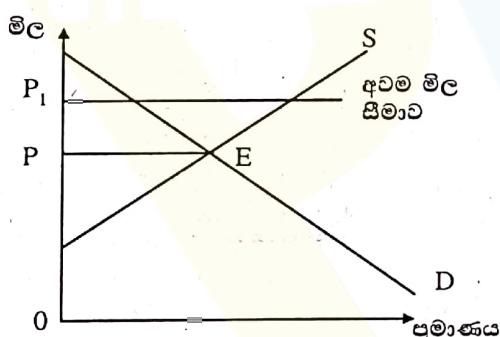
(ලක්ෂණ 02)

- + ආදේශන ප්‍රතිචිංජකය පෙන්වුම් කරන්නේ, අනෙකුත් කරුණු නොවෙනස් ව තිබිය දී සාපේක්ෂ මිල වෙනස්වීමක් නිසා ඉල්පුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණයේ හට ගන්නා වෙනස්වීමයි.
- + ඉල්පුම කෙරෙහි බලපාන මිල හැර අනෙකුත් සාධක නොවෙනස් ව තිබිය දී, සලකා බලන හාන්චියේ මිල වැඩි ව්‍යවහාර් සාපේක්ෂ මිල ඉහළ යාමක් සිදුවේ. එවිට සාපේක්ෂ ව මිල වැඩි හාන්චියට ඇති ඉල්පුම අඩුකොට, සාපේක්ෂ මිල අඩු හාන්චි මිල දී ගනී.
- + එලෙස ම මිල හැර අනිකුත් සාධක ස්ථාවර ව පැවතිය දී සලකා බලන හාන්චියේ මිල පහළ වැටුණහාන්, සාපේක්ෂ ව එම හාන්චිය ලාභ වේ. එබැවින් සාපේක්ෂ ව මිල අඩු හාන්චි වැඩිපුර මිල දී ගනී.
- + මේ අනුව ආදේශන ප්‍රතිචිංජකය අනුව ද ඉල්පුම් නීතියෙන් පෙන්වුම් කරන මිල හා ඉල්පුම් ප්‍රමාණය අතර ඇති ප්‍රතිලෝම සම්බන්ධතාව තහවුරු වේ.

(ලක්ෂණ 02)

(iii) අවම මිල

අනුමත හාන්චි හා උස්වා සඳහා වෙළෙඳපොලෙහි පවත්නා මිල, නිෂ්පාදකයින්ට හා සැපයුම්කරුවන්ට අවාසිදායක හා අසාධාරණ යැයි පෙනී යන අවස්ථාවල දී මලුන්ට සහනදායී තත්ත්වයක් ඇති කිරීම සඳහා රජය විසින් අවම මිල සීමාවක් නීත්‍යානුකූල ව නියම කිරීම අවම මිල වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. (ලක්ෂණ 01)



+ P සමතුලිත මිල

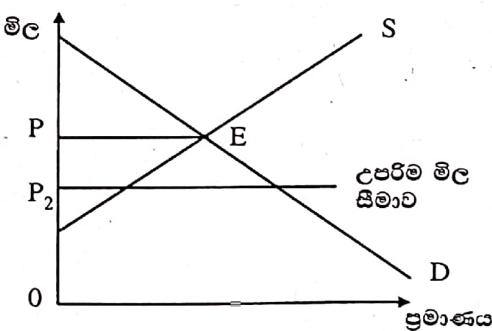
+ P1 අවම මිල

නිදුසුන් :- + අවම වැටුප් නියම කිරීම.
+ කෘෂි හෝග සඳහා සහතික මිල නියම කිරීම.

(ලක්ෂණ 01)

උපරිම මිල

අනුමත හාන්චි හා උස්වා සඳහා වෙළෙඳ පොලෙහි පවත්නා මිල ගැනුම්කරුවන්ට අවාසිදායක හා අසාධාරණ යැයි පෙනී යන අවස්ථාවල දී, රජය විසින් උපරිම මිලක් නීත්‍යානුකූල ව නියම කිරීම උපරිම මිල වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. (ලක්ෂණ 01)



+ P සමතුලිත මිල

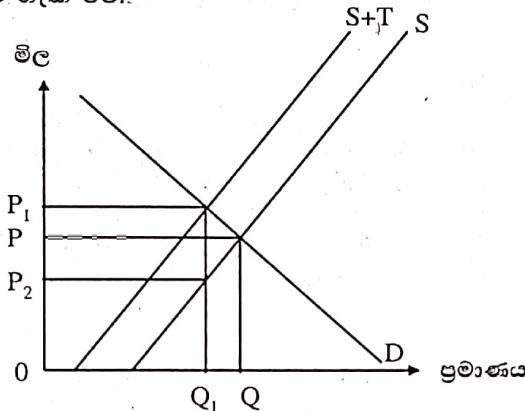
+ P2 උපරිම මිල

නිදුසුන් :- + උපරිම පොලී අනුපාත නියම කිරීම.
+ උපරිම ගෙවල් කුලී නියම කිරීම.
+ අත්‍යවශ්‍ය හාන්චි සඳහා උපරිම මිල නියම කිරීම. සහල, පාන්, කිරිපිරි, LP ගැස් යනාදීය මගි බස් ප්‍රවාහන ගාස්තු නියම කිරීම.

(ලක්ෂණ 01)

(iv) රජය විසින් බදු පැනවීමේ දී බදු බර පාරිභෝගිකයා හෝ නිෂ්පාදකයා දරන ප්‍රමාණය රඳා පවතින්නේ, ඉල්ලුම් තමයනාව සහ සැපයුම් තමයනාව මත වේ.

සැපයුම් අනම්තනාවක් පවතින හාන්චියක් මත විශේෂීත ජ්‍යෙකක බද්දක් පනවනු ලැබුවහාත්, බදු බරින් වැඩි කොටසක් දරනු ලබන්නේ, සැපයුම්කරුවා විසින් වන අතර, ගැනුම්කරුවා විසින් උපුලනු ලබන බදු බරෙහි ප්‍රමාණය සාපේක්ෂ වශයෙන් කුඩා වේ. මෙම තත්ත්වය පහත සඳහන් ප්‍රස්ථාරය මගින් වඩාත් පැහැදිලි කර ගැනීමට නැති වේ..



- + P සමතුලිත මිල - බද්දව පෙර
- + P_1 සමතුලිත මිල - බද්දව පසු
- + $P - P_1$ ගැනුම්කරුවන් දරන බදු බර
- + $P - P_2$ විකුණුම්කරුවන් දරන බදු බර

(නිවැරදි ප්‍රස්ථාරය ලක්ෂණ 02)

$$(v) \text{ (a)} \quad \text{ඉල්ලුම් සමීකරණය : } Q_d = 100 - 4p$$

$$\text{සැපයුම් සමීකරණය : } Q_s = -30 + 6p$$

$$Q_d = Q_s$$

$$100 - 4p = -30 + 6p$$

$$100 + 30 = 6p + 4p$$

$$130 = 10p$$

$$p = \underline{\underline{13}}$$

$$Q_d = 100 - 4p$$

$$Q_d = 100 - 4(13)$$

$$Q_d = 100 - 52$$

$$Q_d = \underline{\underline{48}}$$

$$Q_s = -30 + 6p$$

$$Q_s = -30 + 6(13)$$

$$Q_s = -30 + 78$$

$$Q_s = \underline{\underline{48}}$$

සමතුලිත මිල රුපි. 13/=

සමතුලිත ප්‍රමාණය 48

(ලක්ෂණ 01)

$$\begin{array}{ll} \text{ප්‍රස්ථාර සටහන සඳහා අවශ්‍ය} & \text{මිල} \\ \text{දත්ත} & Q_d = 100 - 4p \\ & Q_d = 13 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} Q_d & Q_s \\ 48 & 48 \end{array}$$

$$O = \frac{100}{4} - \frac{4p}{4} \quad 25 \quad 0 \quad 120$$

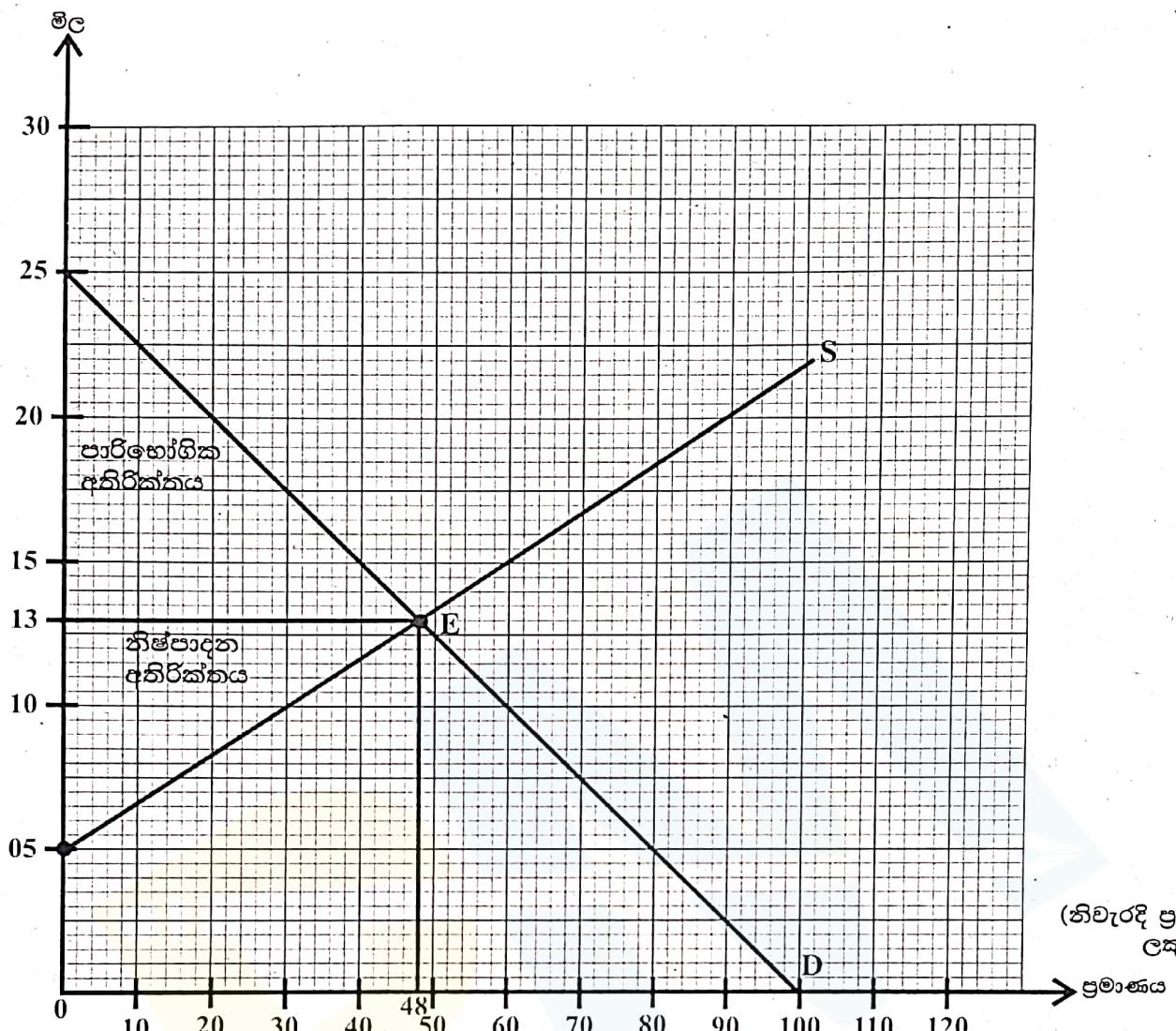
$$P = \frac{100}{4} = 25 \quad 5 \quad 0$$

$$Q_s = -30 - 6(25)$$

$$Q_s = -30 - 6(5)$$

$$Q_s = -30 - 150$$

$$Q_s = \underline{\underline{120}}$$



(නිවැරදි ප්‍රයෝගට
ලක්ශ්‍ර 01)

ප්‍රමාණය

$$(ආ) \text{ නිෂ්පාදන අතිරික්තය} = \frac{(\text{සමතුලිත මිල} - \text{අවම සැපයුම් මිල})}{2} \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}$$

$$\text{සමතුලිත මිල} = \text{රු. } 13$$

$$\text{අවම සැපයුම් මිල} = \text{රු. } 5$$

$$\text{සමතුලිත ප්‍රමාණය} = 48$$

$$\therefore \text{නිෂ්පාදන අතිරික්තය} = (13 - 5) \times \frac{48}{2} = 192/-$$

=

රුපි. 192

$$\begin{aligned} \text{නිෂ්පාදන අතිරික්තය} &= \text{විකල්ප ක්‍රමය} \\ &= \text{මුළු ආදායම} - \text{සාමාන්‍ය විවෘත පිරිවැය} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{මුළු ආදායම} &= \text{මිල} \times \text{ප්‍රමාණය} \\ &= 13 \times 48 = 624 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{සාමාන්‍ය විවෘත පිරිවැය} &= \frac{(13 + 5) \times 48}{2} = 9 \times 48 \\ &= \text{රුපි. } 432 \end{aligned}$$

$$\therefore \text{නිෂ්පාදන අතිරික්තය} = 624 - 432$$

=

රු. 192

(ලක්ශ්‍ර 01)

$$\text{පාරිභෝගික අතිරික්තය = } \frac{(\text{එපරිම ඉල්ලුම් මිල} - \text{සමතුලිත මිල})}{2} \times \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ලපරිම මිල} &= \text{රු. } 25 \\
 \text{සමතුලිත මිල} &= \text{රු. } 13 \\
 \text{සමතුලිත ප්‍රමාණය} &= 48 \\
 \therefore \text{පාරිභෝගික අතිරික්තය} &= \frac{(25 - 13)}{2} \times 48 = \frac{576}{2} \\
 &= \underline{\underline{\text{රුපී. } 288}}
 \end{aligned}$$

(ලක්ෂණ 01)

03. (i) සූප්‍ර පිරිවැය යනු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා ආයතනය විසින් වෙනත් ආයතන හෝ පිටතින් මිල දී ගත් යෙදුවුම් සඳහා වැය කරන මුදල් ප්‍රමාණය වේ. එනම් ආයතනය විසින් පිටතින් ලබාගත් නිෂ්පාදන සම්පත්වල ආච්ඡලික පිරිවැය සූප්‍ර පිරිවැය ලෙස දක්වේ. (ලක්ෂණ 01)

නිදුසුන් : ගුම්ය සඳහා කරනු ලබන වැළුප් ගෙවීම.

පිටතින් මිල දී ගත් අමුදුව්‍ය, විදුලිය, ජලය, ඉන්දන වැනි යෙදුවුම් සඳහා කරනු ලබන ගෙවීම (ලක්ෂණ 01)

- ආරෝපිත පිරිවැය හෙවත් වතු පිරිවැය ලෙස දක්වෙන්නේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා යොදා ගැනෙන ආයතනය සතු නිෂ්පාදන සම්පත්වල ආච්ඡලික පිරිවැයයි.

නිදුසුන් : කිසියම් නිෂ්පාදන ආයතනයක් තමන්ගේ ම අරමුදල් ආයතනයේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට යොදා ගැනීම නිසා එම අරමුදල් හොඳ ම විකල්ප භාවිතයකට යොමුකොට උපයාගත හැකි ව තිබූ පොලී ආදායම අහිමි වීම ආරෝපිත පිරිවැයකි. (foregone interest) (ලක්ෂණ 01)

- ආයතනය තමන් සතු භූමිය භා ගොඩනැගිලි නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා කැප කිරීම නිසා අහිමි වන බදු කුලී ආදායම (fore gone rent)
- ප්‍රාමාණික ලාභය (Normal profit)

(ලක්ෂණ 01)

- (ii) යම්කිසි ව්‍යවසායකයෙකු පවත්නා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි රඳවා තබා ගැනීම සඳහා එම ව්‍යවසායකයා අපේක්ෂා කරන අවම ගෙවීම ප්‍රාමාණික ලාභය ලෙස හැඳින් වේ. (ලක්ෂණ 02)

කිසියම් ව්‍යවසායකයෙකු ප්‍රාග්ධනය ඇතුළු විවිධ නිෂ්පාදන සම්පත් සංවල කරමින්, අවදානමක් දරමින් නිෂ්පාදන කාර්යයෙහි නියැලීමේ දී, එම ප්‍රයත්නයට සරිලන අවම ගෙවීමක් එම ව්‍යවසායකයා අපේක්ෂා කරයි. පවත්නා නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ එම අවම ගෙවීමටත් ඔහුට උපයාගත නොහැකි වෙයි නම්, ඔහු එම ව්‍යවසායකත්වය එම ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් කර ගති. එබැවින් ව්‍යවසායක කාර්යාලය ඉවු කිරීම වෙනුවෙන් ලැබේය යුතු ගෙවීමක් වන නිසා ප්‍රාමාණික ලාභය ආරෝපිත පිරිවැයක් ලෙස දක්වීය හැකි ය. (ලක්ෂණ 02)

(iii) වෙළෙඳපොල ව්‍යුහය

- | | |
|------------------|-------------------|
| 1. පුරුෂ තරගය | 2. ඒකාධිකාරී තරගය |
| 3. කතිපයාධි කාරය | 4. ඒකාධිකාරය |

(ලක්ෂණ 04)

- (iv) ලාභය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ, නිෂ්පාදන ආයතනයක මුළු පිරිවැය (TC) ඉක්මවා ඇති මුළු අයභාරයේ (TR) ප්‍රමාණයයි. යම්කිසි නිමැවුම් මට්ටමක දී ආන්තික අයභාරය (MR) එහි ආන්තික පිරිවැයට (MC) හරයට ම සමාන ව්‍යවහාර්, එයින් අදහස් වන්නේ, එම නිමැවුම් මට්ටම ලාභ උපරිම කරන නිමැවුම් මට්ටමක බවයි.

මෙම අනුව ලාභ උපරිමනය කිරීමේ නීතිය ලෙස හඳුන්වන්නේ ආන්තික අයභාරය සහ ආන්තික පිරිවැය සමාන වන කොන්දේසියයි. එනම් $MR = MC$ කොන්දේසියයි. නිමැවුම එම ලක්ෂාය කරා ප්‍රා විට, ලාභයට තවදුරටත් එකතුවීමක් හෝ ලාභයෙන් කිසිවක් අඩුවීමක් හෝ සිදු නොවේ. (ලක්ෂණ 02)

මිල ගනුවෙකු වශයෙන් කටයුතු කරන නිෂ්පාදන ආයතනයක ආන්තික අයභාරය (MR) මිලට (P) සමාන වන බැවින් ($MR = P$) එබදු නිෂ්පාදන ආයතනයක් සම්බන්ධයෙන් ලාභ උපරිමනය කිරීමේ නීතිය මිල භා ආන්තික පිරිවැය සමාන වීමක් ලෙස දක්වීය හැකි ය. එනම් $P = MC$ යන කොන්දේසියයි.

මෙය අනිකුත් වෙළඳපොල තත්ත්වයන්ට අදාළ නොවන පුරුණ තරගකාරී හේවත් මිල ගනුවෙකු (Price Taker) වශයෙන් කටයුතු කරන නිෂ්පාදන ආයතනයකට පමණක් විශේෂිත වූ කොන්දේසියක් ලෙස දැක්වේ. (ලක්ෂණ 02)

$$\begin{aligned}
 \text{(v) (ආ) ආයතනයක නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය (Q)} &= \text{ඒකක } 20 \\
 \text{ඒකකයක වෙළඳපොල මිල (P)} &= \text{රුපි. } 50 \\
 \text{ආයතනයෙහි මුළු අයාරුය (TR)} &= 50 \times 20 = 1000/- \\
 \text{ආයතනයෙහි සාමාන්‍ය පිරිවැය (ATC)} &= \text{රු. } 60 \\
 \therefore \text{ඒකක } 20 \text{ ක් නිපදවීමේ මුළු පිරිවැය (TC)} &= ATC \times Q \\
 &= 60 \times 20 = 1200/- \\
 \text{ආයතනයෙහි කෙටිකාලීන අලාභය} &= TR - TC \\
 &= 1000 - 1200 = 200 \\
 &\underline{\text{අලාභය රුපි. } 200 \text{ කි.}}
 \end{aligned}$$

(ලක්ෂණ 02)

$$\begin{aligned}
 \text{(ආ) ආයතනයෙහි මුළු ස්ථාවර පිරිවැය (TFC)} &= \\
 \text{ආයතනයෙහි සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය (AFC)} &\times \text{නිමැවුම } Q \\
 \text{සාමාන්‍ය ස්ථාවර පිරිවැය (AFC)} &= \text{සාමාන්‍ය මුළු පිරිවැය} - \text{සාමාන්‍ය විවලා පිරිවැය} \\
 \text{AFC} &= ATC - AVC \\
 20 &= 60 - 40 \\
 \therefore \text{ආයතනයෙහි මුළු ස්ථාවර පිරිවැය} &= 20 \times 20 \quad (\text{AFC} = 20, Q = 20) \\
 (\text{TFC} = \text{AFC} \times Q) &= \underline{\text{රුපි. } 400}
 \end{aligned}$$

(ලක්ෂණ 02)

ආයතනයෙහි මුළු ස්ථාවර පිරිවැය ගෙවීමට පහත දැක්වෙන විකල්ප ක්‍රමය ද භාවිත කළ යැකි වේ. එනම්,

$$\begin{aligned}
 \text{මුළු ස්ථාවර පිරිවැය} &= \text{මුළු පිරිවැය} - \text{මුළු විවලා පිරිවැය} \\
 \text{TFC} &= \text{TC} - \text{TVC} \\
 \text{මුළු පිරිවැය} &= \text{සාමාන්‍ය පිරිවැය} \times \text{නිමැවුම} \\
 \text{ඒකකයක සාමාන්‍ය පිරිවැය} &= \text{රු. } 60 \\
 \text{නිමැවුම ඒකක} &= 20 \\
 \therefore \text{මුළු පිරිවැය (TC)} &= 60 \times 20 \\
 (\text{ATC} \times Q) &= 1200/- \\
 \text{සාමාන්‍ය විවලා පිරිවැය} &= (\text{AVC}) \text{ රුපි. } 40 \\
 \text{නිමැවුම } Q &= 20 \\
 \therefore \text{මුළු විවලා පිරිවැය} &= 40 \times 20 \\
 (\text{AVC} \times Q) &= 800 \\
 \therefore \text{මුළු ස්ථාවර පිරිවැය} &= 1200 - 800 \\
 (\text{TFC} = \text{TC} - \text{TVC}) &= \underline{\text{රුපි. } 400}
 \end{aligned}$$

04. (i) කිසියම් රටක සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාවලිය මැතිම සඳහා භාවිත කෙරෙන ක්‍රම 3 ක් පවතී. එනම්,

- නිමැවුම් ප්‍රවේශය
- ආදායම් ප්‍රවේශය
- වියදම් ප්‍රවේශය

(ලක්ෂණ 02)

මෙම ප්‍රවේශයන් තුන මගින් පිළිබඳ කෙරෙනුයේ එක ම ක්‍රියාවලියක විවිධ පැනිකඩ තුනකි.

- + නිෂ්පාදන ප්‍රවේශය අනුව මිනුම් කරනුයේ දෙන ලද වර්ෂයක් තුළ දී රට තුළ නිෂ්පාදනය කරන ලද සියලුම සාක්ෂි භා ගෝවාවල වටිනාකමයි.
- + ආදායම් ප්‍රවේශය අනුව මනිනු ලබන්නේ, එම අවසාන භාෂ්ච නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා දායක වූ නිෂ්පාදන සාධකවලට කරනු ලබන මුළු ගෙවීම ප්‍රමාණයේ වටිනාකම හේවත් මුළු ආදායමේ වටිනාකමයි.

නිෂ්පාදනයේ වටිනාකම අවශ්‍යයෙන් ම නිෂ්පාදනය නිහි කිරීම සඳහා යොදාගත් නිෂ්පාදන යම්පත්වල වටිනාකමට සමාන විය යුතු බැවින් ආදායමේ වටිනාකමත්, නිෂ්පාදනයේ වටිනාකමත් සමාන වේ.

- + එලෙස ම වියදම් ප්‍රවේශය ඔස්සේ, මිනුම් කරනුයේ අවසාන හාන්ච් හා සේවා ප්‍රමාණය මිල දී ගැනීම සඳහා වැය කරන ලද මූලික ප්‍රමාණයට අවශ්‍යයෙන් ම සමාන විය යුතු බැවින්, නිමැවුමේ වටිනාකම සහ වියදමේ වටිනාකම ද එකිනෙකට සමාන විය යුතු ය.

මෙම අනුව බලන විට නිමැවුම්, ආදායම් සහ වියදම් ප්‍රවේශ ලබා දෙන්නේ සමස්ත නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා එක ම වටිනාකමකි. (ලකුණු 02)

(ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ඉතුරුම් වල ප්‍රධාන මූලාශ්‍ර දෙකකි.

1. දේශීය ඉතුරුම් -
 - රාජ්‍ය ඉතුරුම්
 - පොද්ගලික ඉතුරුම් (කුටුම්හ සහ සමාගමික)
2. විදේශීය ඉතුරුම් -
 - විදේශ ගුද්ධ සාධක ආදායම
 - විදේශ ගුද්ධ පොද්ගලික වර්තන සංක්‍රාම

(ලකුණු 04)

(iii) ජාතික ආදායම් සංඛ්‍යාවේ ද්‍රෝන ලැබෙන ප්‍රයෝගන වන්නේ,

- + ආර්ථිකයේ කාර්ය සාධනය ඇගයීම සඳහා
- + ප්‍රතිඵිරුප ආදායම් ජාත්‍යන්තර වශයෙන් සැසදීම සඳහා
- + ආර්ථික වෘද්ධිය - මැනීමට
- + ආර්ථිකයේ ව්‍යුහමය උක්ෂණ හඳුනා ගැනීම සඳහා
- + මිනිසුන්ගේ ජ්‍යවන තත්ත්වය සහ ගුහාදනය තක්සේරු කිරීම සඳහා
- + ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිඵිත්ති සම්පාදනය සහ සැලපුම්කරණය සඳහා
- + ආර්ථිකයේ මුළු සම්පත් සහ යම්පත් උපයෝගනය කරන ආකාරය හඳුනා ගැනීම සඳහා
- + සාර්ව ආර්ථිකයේ ඩ්‍රිතාත්මක සම්බන්ධතා හඳුනා ගැනීම සඳහා
- + ආදායම්වල කාර්යාත්මක ව්‍යාප්තිය එනම් වැළැඳ, පොලී, බඩු කුලී සහ ලාභ යනාදිය හඳුනා ගැනීම සඳහා
- + සාර්ව ආර්ථික විව්‍යායන්ගේ හැකිරීම ප්‍රරෝක්තය කිරීම සඳහා

(තරුණකට ලකුණු 01 බැවින් උපරිම ලකුණු 04)

(iv) (අ) ගුද්ධ අපනයන = ගෙවුම් තුළන ලේඛනයේ ජ්‍යම ගිණුමේ යේෂය - (ගුද්ධ විදේශ සාධක ආදායම + ගුද්ධ විදේශ වර්තන සංක්‍රාම)

(ලකුණු 01)

ගෙවුම් යේෂයේ ජ්‍යම ගිණුමේ යේෂය	=	-25
විදේශ ගුද්ධ සාධක ආදායම	=	-5
ගුද්ධ විදේශ වර්තන සංක්‍රාම	=	-10
ගුද්ධ අපනයන	=	-25 - (7 - 12) - 10
		-25 - (-5) - 10
	=	<u>30 රුපි. මිලි. (ලකුණු 01)</u>

පෙර වැඩි

$$\begin{aligned} \text{විදේශවලින් ලැබෙන සාධක ආදායම} &= 7 \\ \text{විදේශ වෙත කරනු ලබන සාධක } \\ \text{ආදායමේ ගෙවීම්} &= 12 \\ \text{විදේශ ගුද්ධ සාධක ආදායම} &= -5 \end{aligned}$$

$$(අ) Y = C + I + G + NX \quad (\text{ලකුණු 01})$$

$$400 = C + 70 + 50 + (-30)$$

$$400 = C + 90$$

$$\therefore C = 400 - 90$$

$$C = 310$$

$$\therefore \text{පරිශෝජන වියදම් රුපි. මිලි. } \underline{\underline{310}} \quad (\text{ලකුණු 01})$$

$$Y = 400 \quad NX = -30$$

$$G = 50$$

$$I = 70$$

$$(ඉ) \text{ වැය කළ හැකි දළ ජාතික ආදායම} = \text{දළ දේශීය නිෂ්පාදනය} + \text{ගුද්ධ විදේශ සාධක ආදායම} + \text{ගුද්ධ විදේශ වර්තන සංක්‍රාම}$$

(ලකුණු 01)

$$\text{වැය කළ හැකි ජාතික ආදායම} = 400 + (-5) + 10$$

$$= \underline{\underline{405 රුපි. මිලි.}}$$

(ලකුණු 01)

(බ) ආණ්ඩුවේ ඉතුරුම්

$$\begin{aligned}
 \text{රාජ්‍ය ඉතුරුම් (SG)} &= \text{රජයේ ගුද්ධ බදු අයහාරය - රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම} \\
 \text{රාජ්‍ය ගුද්ධ බදු අයහාරය} &= T - Tr - Interest \quad (\text{ලක්ෂණ 01}) \\
 &= 100 - 25 - 15 = 60 \\
 \text{රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම} &= 50 \\
 \therefore \text{රාජ්‍ය ඉතුරුම්} &= 60 - 50 \\
 &= \text{රු. } \underline{\text{මිල. 10}} \quad (\text{ලක්ෂණ 01})
 \end{aligned}$$

05. (i) පරිභෝෂන ක්‍රියය : $C = a + b Yd$

මෙම පරිභෝෂන ක්‍රියයෙහි 'a' යනු ස්වායත්ත පරිභෝෂන වියදමයි. එනම් මෙම 'a' සංගුණකය පෙන්නුම් කරන්නේ, ඒවිතය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය කරන අවම පරිභෝෂන වියදම් ප්‍රමාණයයි. එය පවත්නා ආදායම් මට්ටම සමඟ සම්බන්ධතාවක් නොදක්වයි. වර්තමාන ආදායම ගුනා අගයක් ගනු ලැබුවත්, ඒවිතය පවත්වා ගැනීම සඳහා මෙම අවම පරිභෝෂන වියදම් දුරිය යුතු වේ. (ලක්ෂණ 02)

පරිභෝෂන ක්‍රියයෙහි 'b' සංගුණකය මගින් පෙන්නුම් කරන්නේ පරිභෝෂන ක්‍රියයෙහි බැඳුම වේ. එනම් ආන්තික පරිභෝෂන නැමියාව වේ. එනම් වැය කළ හැකි ආදායමේ වෙනස්වීම සහ පරිභෝෂන වියදමේ වෙනස්වීම අතර ඇති අනුපාතයයි. ($\Delta C / \Delta Y$)

$$MPC = \frac{\Delta C}{\Delta Y} \quad (\text{ලක්ෂණ 02})$$

(ii) සමතුලිත ජාතික ආදායම මට්ටමක් ලෙස සැලකෙන්නේ, කිසියම් ජාතික ආදායම් මට්ටමක් පවත්නා අගයේ සිට ඉහළව හෝ පහළව එනම් වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රවෘත්තාවක් නොදක්වන්නේ නම්, එම ජාතික ආදායම් මට්ටම සමතුලිත ජාතික ආදායම් මට්ටමක් ලෙස සැලකේ. (ලක්ෂණ 02)

විවෘත ආර්ථිකයක ආදායම මට්ටමේ සමතුලිතතාව දැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන ප්‍රධාන කොන්දේසි දෙකක් ඇත. එනම්,

$$1. \text{ සමස්ත ආදායම} = \text{සමස්ත වියදම}$$

$$Y = E$$

$$Y = C + I + G + (X - M) \quad (\text{ලක්ෂණ 01})$$

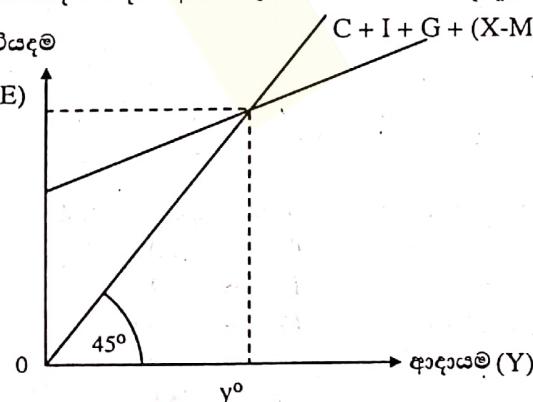
$$2. \text{ කාන්දුවීම} = \text{විදීම}$$

$$W = J$$

$$S + T + M = I + G + X \quad (\text{ලක්ෂණ 01})$$

මෙම කොන්දේසි දෙක අපට රුප සටහන් මගින් ද දැක්වීය හැකි ය.

(අ) වියදම



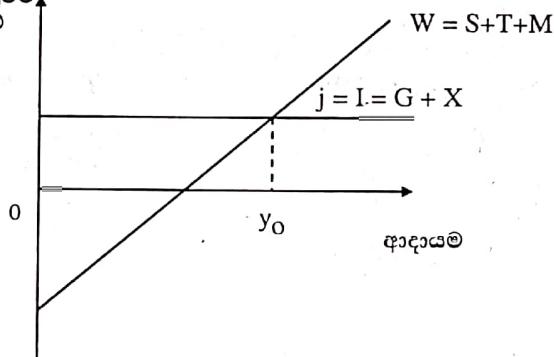
(a) $Y = E$ සමතුලිත නිමැවුම මට්ටම

(b) $Y > E$ ආදායම මට්ටමෙහි සංකේතවයක් ඇති වේ. ආදායමේ අසමතුලිත මට්ටමකි.

(c) $Y < E$ ආදායම මට්ටමෙහි ප්‍රසාරණයක් ඇති වේ. ආදායම් අසමතුලිත මට්ටමකි.

(ප්‍රස්තාර දක්වා ඇත්තේ සිහුයාගේ අමතර දැනුම සඳහා ය.)

(a) කාන්දුවීම් / විදීම



- + $W = J$ සමාන වේ නම්, ආදායම් මට්ටම සමතුලික වේ.
- + $W > J$ කාන්දුවීම්, විදීමවලට වඩා වැඩිවන අතර, ආදායම් මට්ටම සංකේතනය වේ.
- + $W < J$ විදීම්, කාන්දුවීම්වලට වඩා වැඩිවන අතර, ආදායම් මට්ටම ප්‍රසාරණය වේ.
- + ආදායම් අසමතුලින මට්ටමකි.

- (iii) + ආචාර ආර්ථිකයක් තුළ සැලපුම් කළ ආයෝජනයට වඩා සැලපුම් කළ ඉතුරුම් ඉහළ අගයක් ගන්නා විට, (එනම් $S > I$) ආර්ථිකයේ සැලපුම් කළ සාමාන්‍ය වියදම (E) සමාභාර නිමැවුම වඩා අඩු අගයක් ගනී. එනම් $Y > E$ වේ.
- + $S > I \rightarrow Y > E$
ආර්ථිකයේ මෙය අසමතුලින මට්ටමකි. එබැවින් එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් අඩු වූ සමාභාර වියදමට ගැලපෙන අපුරින් නිමැවුම මට්ටම ද සංකේතනය වනු ඇත. (ලක්ෂණ 02)
- + සමාභාර වියදමට වඩා සමාභාර නිමැවුම විශාල වූ විට තොග සමුවිතනය වීමක් හටගනී. ආයතනය විසින් සැලපුම් කළ ප්‍රමාණය ඉක්මවා තොග සමුවිතනය (රස්වන විට) වන විට, නිෂ්පාදන ආයතන නිමැවුම සංකේතනය කරීන්, තොග සැලපුම් කළ මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමට උත්සාහ කරයි.
- + සැලපුම් කළ ඉතුරුම් ප්‍රමාණයට සැලපුම් කළ ආයෝජනය සමාන වන තුරු, නිමැවුම සංකේතනය වීමේ ත්‍රියාවලිය සිදුවේ.
- + ඉතුරුම් හා ආයෝජන සමාන වූ එට ($S = I$) ආදායම් මට්ටම යුතින් සමතුලින වනු ලැබේ.
- + එහි දී සැලපුම් තොකළ තොග වෙනස්වීම දක්නට තොලුබෙන අතර, සමාභාර නිමැවුම, සමාභාර වියදමට සමාන වෙමින්, සමතුලින මට්ටමෙහි පවතී. (ලක්ෂණ 02)

(iv) (a) සමතුලික ආදායම් මට්ටම

$$Y = C + I + G$$

$$Y = 50 + 0.8 \text{ yd} + 120 + 100$$

$$Y = 50 + 0.8(Y - t + tr) + 220 \quad (\text{ලක්ෂණ 01})$$

$$Y = 270 + 0.8(y - 80 + 55)$$

$$Y = 270 + 0.8y - 64 + 44$$

$$Y = 270 + 0.8y - 20$$

$$Y = 250 + 0.8y$$

$$Y - 0.8y = 250$$

$$\frac{0.2y}{0.2} = \frac{2500}{0.2}$$

$$Y = 1250 \text{ රුපී. මිලියන}$$

$$C = 50 + 0.8 \text{ yd}$$

$$I = 120$$

$$G = 100$$

$$T = 80$$

$$Tr = 55$$

(ලක්ෂණ 01)

(අ) ආණ්ඩුවීම් වියදම රුපී. මිලියන 200 දක්වා ඉහළ හියවිට නව ජාතික ආදායම් මට්ටම

$$Y = C + I + G$$

$$C = 50 + 0.8 \text{ yd}$$

$$Y = 50 + 0.8 \text{ yd} + 120 + 200$$

$$I = 120$$

$$Y = 370 + 0.8(y - 80 + 55) \quad (\text{ලක්ෂණ 01})$$

$$G = 200$$

$$Y = 370 + 0.8y - 64 + 44$$

$$T = 80$$

$$Y = 0.8y = 370 - 20$$

$$Tr = 55$$

$$\frac{0.2y}{0.2} = \frac{3500}{0.2}$$

$$Y = 1750 \text{ රුපී. මිලියන}$$

(ලක්ෂණ 01)

ආණ්ඩුවේ වියදම රුපී. මිලියන 200 කින් ඉහළ ගිය විට නව ආදායම් මට්ටම පහත දැක්වෙන විකල්ප ක්‍රමය මගින් ද ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

$$\text{kg} = \frac{1}{1-b} = \frac{1}{1-0.8} = \frac{10}{0.2} = 5 \quad (\text{ලක්ෂණ 02}) \quad \text{kg} - \text{රාජ්‍ය වියදම් ගුණකය}$$

$$\Delta G = 100$$

$$\Delta y = \text{kg} \times \Delta G$$

$$500 = 5 \times 100$$

$$\text{පෙර සමතුලිත ආදායම් මට්ටම} = \text{රුපී. මිලි. 1250}$$

$$(\Delta y) \text{ ආදායම් මට්ටමේ වෙනස්වීම} = 500$$

$$\therefore \text{නව සමතුලිත ජාතික ආදායම} = 1250 + 500$$

$$= \underline{\underline{\text{රුපී. මිලියන 1750}}}$$

(ඉ) ආණ්ඩුවේ වියදම් ගුණකය : kg

$$\text{kg} = \frac{1}{1-MPC} = \frac{1}{1-0.8} = \frac{10}{0.2} = 5$$

$$\text{kg} = \underline{\underline{5}}$$

(ඊ) රුපීයල් මිලියන 2000 ක ජාතික ආදායම් ඉලක්කයක් අන්තර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරන රාජ්‍ය මිල දී ගැනීමෙන් වටිනාකම :-

$$\text{වර්තමාන ආදායම් මට්ටම} = 1750$$

$$\text{ඉලක්ක ආදායම් මට්ටම} = 2000$$

$$\text{ආදායම් මට්ටමෙන් වෙනස්වීම } (\Delta y) = 2000 - 1750 = 250$$

$$\text{ආණ්ඩුවේ වියදම් ගුණකය (kg)} = 5$$

$$y = \text{kg} \times \Delta G$$

$$250 = 5 \times \Delta G$$

$$G = \frac{\Delta y}{\text{kg}}$$

$$G = \frac{250}{5} = 50$$

\therefore ආණ්ඩුවේ වියදම් ප්‍රමාණය රු.මිල. 50 කින් ඉහළ දැමු විට ජාතික ආදායම් ඉලක්කය වන රුපී. මිල. 2 000 මට්ටමට ලැබා විය හැකි ය.

$$\text{මේ අනුව පවතින රාජ්‍ය වියදම් ප්‍රමාණය} = 200$$

$$\text{රාජ්‍ය වියදම් ඉහළ දැමු යුතු ප්‍රමාණය} = 50$$

$$\therefore \text{රාජ්‍ය වියදමීමෙන් මුළු අගය} = 200 + 50$$

$$= \underline{\underline{\text{රුපී. මිල. 250}}}$$

(ලක්ෂණ 02)

මෙම රාජ්‍ය වියදමීමෙන් මුළු අගය සෙවීම සඳහා විකල්ප පිළිතුරක් ද ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

$$Y = C + I + G$$

$$2000 = 50 + 0.8 \text{ yd} + 120 + G$$

$$2000 = 50 + 0.8(y - t + tr) + 120 + G$$

$$2000 = 50 + 0.8(y - 80 + 55) + 120 + G$$

$$2000 = 50 + 0.8y - 64 + 44 + 120 + G$$

$$2000 = 150 + 0.8(2000) + G$$

$$2000 = 150 + 1600 + G$$

$$2000 - (1600 + 150) = G$$

$$2000 - 1750 = G$$

$$G = \underline{\underline{250 \text{ රුපී. මිල.}}}$$

රාජ්‍ය වියදම් වල මුළු වටිනාකම රුපී. මිල. 250 කි.

"ආ" උප කොටස

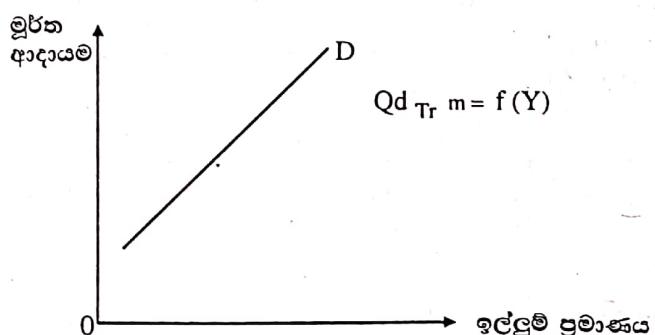
06. (i) + හාණ්ඩ හා දේවා පුවමාරු කිරීමේ දී ගෙවීම මාධ්‍යයක් වශයෙන් පොදුවේ පිළිගත්තා වූ ඕනෑම දෙයක් මුදල් වශයෙන් සලකනු ලැබේ.
- + සාපු පුවමාරුව පදනම් කරගත් ගනුදෙනු ක්‍රමයක් හෙවත් බාටර් ක්‍රමයක් තුළ පුවමාරුවක් සිදුවීමට නම්, පුවමාරුවට සහභාගි වන දෙපාර්ශ්වයේ අවශ්‍යතාවන් අනෙක්තා වශයෙන් ගැළපිය යුතු වේ.
- + නිදුසුනක් ලෙස තිරිගු නිෂ්පාදනය කරන ගොවීයෙකුට තමන් සතු තිරිගුවලින් කොටසක් දී ඒ වෙනුවට රෙදී පිළි ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වුවහොත්, තිරිගු සඳහා පුවමාරු වශයෙන් රෙදී සැපයීමට කැමති, රෙදී පිළි නිපදවන්නෙකු හමුවන තෙක් බලා සිටීමට සිදුවේ. (ලක්ෂණ 02)
- + වුවමනා පිළිබඳ ද්‍රීඩික සම්පාදනයක් යනුවෙන් මෙම තන්ත්වය හඳුන්වනු ලැබේ. මෙම කොන්දේසිය අත්කර ගැනීම ඉතා යුත්කර වේ. (ලක්ෂණ 01)
- + මෙවැනි හාණ්ඩ පුවමාරු බාටර් ක්‍රමයක දක්නට ලැබූණ ද විවිධ යුත්කරනා මුදල් හාවිතයට පැමිණීමන් සමග ම ඉවත්කරලීමට සමන් වී ඇත.
- එම ඉවත් වූ යුත්කරනාවන් අතර
- + හාණ්ඩ ගබඩා කර තැබීමේ අපහසුතාව ඉවත් කිරීම.
- + හාණ්ඩ ප්‍රවාහන අපහසුතා මග හැරවීම. එනම් දුර බැහැර ප්‍රදේශ සමග ගනුදෙනු කිරීමේ ද හාණ්ඩ රැගෙන යාම සහ ඒම වෙනුවට පුවමාරු කරන හාණ්ඩ ආපසු රැගෙන ඒම ඉතා යුත්කර වූ අතර, මුදල් හාවිත වීම තියා එම අපහසුතා මග හැරුණි.
- + කුඩා කොටස වශයෙන් බෙදා පුවමාරු කර ගැනීමේ අපහසුතා මග හරවා ගැනීම.
- + ආර්ථික වර්ධනයට තිබූ බාධා ඉවත්කර ගැනීමට හැකි වීම.
- මෙම සියලු ම අපහසුතාවන් මග හරවා ගැනීමට හැකි වූයේ ඕනෑම හාණ්ඩයක් මුදල් බවටත්, එම මුදල් හාණ්ඩ හා දේවා සඳහාත් පරිවර්තනය කර ගැනීමට හැකි වූ නිසයි.
- + හාණ්ඩ හා දේවා → මුදල් → හාණ්ඩ හා දේවා (එනෑම කරුණකට ලක්ෂණ 01)

- (ii) ගෝපන් "මුදල්" ලෙස නොසැලෙක්. එයට හේතුව නම් මුදලේ තිබිය යුතු ප්‍රධාන ගුණාග ගෝපන්වල දක්නට නොලැබෙන බැවිති. ගෝපන් වටිනාකමේ සන්නිධියක් වශයෙන් වූයා නොකරන අතර, තාවකාලික පුවමාරු මාධ්‍යයක් වශයෙන් ප්‍රමුණක් ගෝපන් කටයුතු කරනු ලැබේ. (ලක්ෂණ 01)

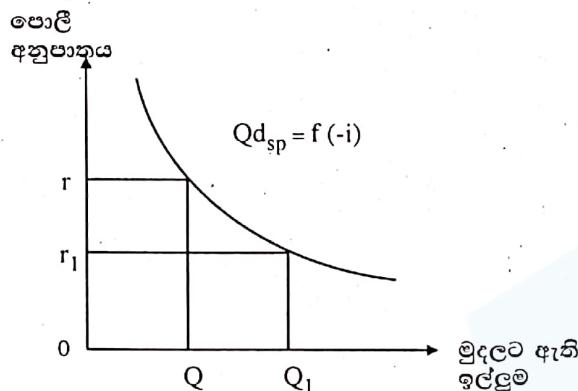
ගෝපන් යනු යම්තිසි සමාගමකින් හෝ මූල්‍ය ආයතනයකින් හෝ කෙරිකාලීන ගෝපන් ලබා ගැනීමේ වැඩ පිළිවෙළකි. කෙරිකාලීන පුවමාරු මාධ්‍යයක් ලෙස ගෝපන් යොදාගත හැකි වූවත්, ගෝපන් ගිණුම පියවීමේ ද පුවමාරු මාධ්‍යයක් වශයෙන් මුදල් හෝ වෙක්පත් යොදා ගැනීම ගෝපන් සිම්යාට සිදුවේ. ගනුදෙනුව සම්පූර්ණ වන්නේ මුදලේවලින් හෝ වෙක්පත් මගින් ගෝපන් ගිණුම පිය වූ පසුව ය. (ලක්ෂණ 01)

- (iii) ආර්ථිකය මුදලට ඇති ඉල්ලම තීරණය කෙරෙන ප්‍රධාන සාර්ථක ආර්ථික විව්ලයන් වන්නේ,

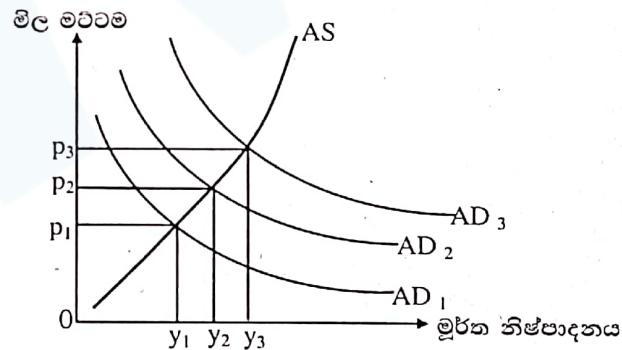
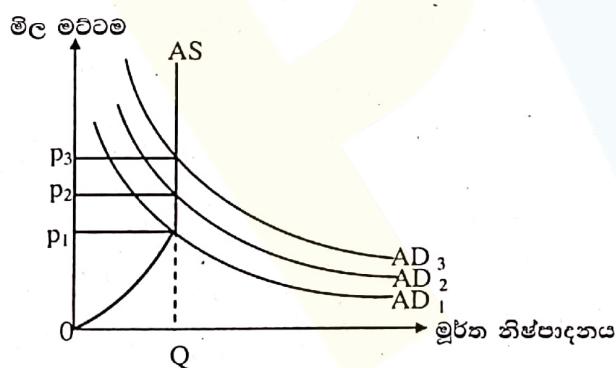
- + මුර්ත ආදායම
- + මිල මටටම
- + පොලී අනුපාතිකය
- + අපේක්ෂිත උද්ධමන අනුපාතිකය
- (ත්‍රේ විව්ලයකට ලක්ෂණ 01 බැවින් උපරිම ලක්ෂණ 02)
- + ගනුදෙනු ප්‍රමාණය තීරණය කෙරෙන ඉතා වැදගත් සාධකයක් වන්නේ මුර්ත ආදායම් ප්‍රමාණයයි. මුර්ත ආදායම ඉහළ යන විට ගනුදෙනු කිරීමේ පරමාර්ථයෙන් මුදල් යේෂ සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලම ද ඉහළ යයි.



- + පොලී අනුපාතිකය මුදල් සේෂ ප්‍රගත් තබා ගැනීමේ ආවස්ථික පිරිවැය පෙන්වුම් කරයි. පොලී අනුපාතික ඉහළ යන විට, මුදල් සේෂ ප්‍රගත් තබා ගැනීමේ ආවස්ථික පිරිවැය අධික ය. එබැවින් මුදල් සඳහා කරනු ලබන ඉල්ලම අඩු කරන අතර, ඒ වෙනුවට විකල්ප වත්කම් ආයෝජනය කෙරේ.
- + පොලී අනුපාතිකය සම්පේක්ෂණය ඔස්සේ මුදල් සේෂ සඳහා කරන ඉල්ලමට ද බලපායි. පොලී අනුපාතිකය අනාගතයේ දී පහත වැටෙනැයි අපේක්ෂා කෙරේ නම්, එබැවින් ඇතිවිය හැකි ප්‍රාග්ධන වාසි ලබා ගැනීම සඳහා මුදල් සේෂ සඳහා ඉල්ලම අඩුකොට පිළිණ්වල ආයෝජනය වැඩි කරනු ඇත.



- + මිල මට්ටම ඉහළ යන විට ගනුදෙනුවල වටිනාකම ඉහළ යන බැවින් වැඩියෙන් මුදල් සේෂ ප්‍රගත් තබා ගැනීමට සිදුවනු ඇත.
- + අනාගත උද්ධමන අනුපාතිකය ඉහළ යනැයි අපේක්ෂා කෙරේ නම්, මුදල්වල මූර්ත අගය අඩුවිය හැකි ය. එබැවින් මුදල් සේෂ ප්‍රගත් තබා ගැනීමට ඇති ඉල්ලම අඩුවිය හැකි ය. මුදල් වෙනුවට මහතකයා මූර්ත වත්කම් ඉල්ලම කිරීමට නැඹුරු වනු ඇත. (අක් රැඟැදිලි කිරීමකට ලක්ෂු 01 බැඩින් උපරිම ලක්ෂු 02)
- (iv) + ඉල්ලමෙන් ඇයුණු උද්ධමනය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ සමාඟන සැපයුමට සාපේක්ෂ ව, සමාඟන ඉල්ලම ඉහළ යාම නිසා භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ගණන් ඉහළ යාම මගින් පොදු මිල මට්ටමකි හට ගන්නා අඛණ්ඩ ඉහළ යාමයි. මෙම තත්ත්වය පහත දක්වන ප්‍රස්ථාරයෙන් පැහැදිලි කර ගැනීමට හැකි ය. (ලක්ෂු 01)



(ලක්ෂු 01)

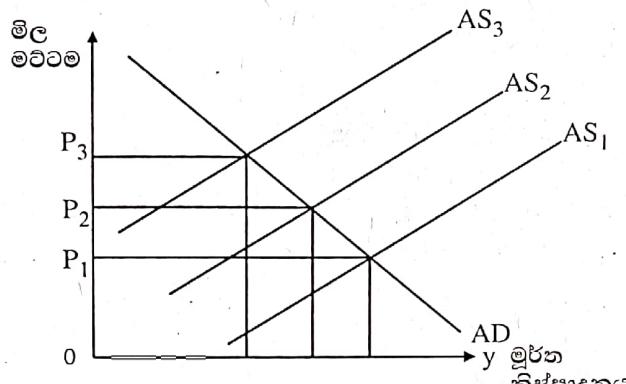
මෙලෙස ඉල්ලමෙන් ඇයුණු උද්ධමනය ඇතිවිමට සේෂ වන්නේ,

- + මූල්‍ය ප්‍රසාදය
- + පොදුගලික අංශයේ වියදම් ඉහළ යාම.
- + පොදුගලික අංශයේ ආදායම් ඉහළ යාම.
- + රාජ්‍ය වියදම් ඉහළ යාම.
- + රාජ්‍ය පරිභේදන වියදම් ඉහළ යාම.

පිරිවැයෙන් තැංකු-ව්‍යුණු උද්ධමන ප්‍රවේශයෙන් දක්වන්නේ යෙදුමුම් මිල ගෙවත් නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යාම නිසා සමාඟන සැපයුම (AS) අඩුවිමෙන් භාණ්ඩ හා සේවාවල මිල ඉහළ යාම මගින් පොදු මිල මට්ටමේ අඛණ්ඩ ඉහළ යාමක් හටගත හැකි බවයි.

(ලක්ෂු 01)

පිරිවැයෙන් තල්පු වූ උද්ධමතික තත්ත්වය පහත සඳහන් ප්‍රස්ථාර සටහන මගින් පැහැදිලි කරගත හැකි ය.



(ලකුණු 01)

පිරිවැයෙන් තල්පු වූ උද්ධමතික පිරිවැය ඉහළ යාම.

- + නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළ යාම.
 - + නිෂ්පාදන සාධක මිල ඉහළ යාම (wage Spiral)
 - + ලාභ ඉහළ යාම.
 - + ආනයන මිල ඉහළ යාම.
 - + හානේඩ් හා සේවා මත රුපය පනවන බුදු ප්‍රමාණය ඉහළ යාම.
 - + විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂේර වීම.
- (v) ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය මුදල් වෙළෙදපොලෙහි ඉකා ඉහළ මට්ටමේ අධි ද්‍රව්‍යීලතාවක් දක්නට ලැබේමට හේතු වූ කරුණු අතර
- + මහ බැංකුව විසින් ප්‍රාථමික / වෙළෙදපොලෙන් හානේඩාගර බිල්පත් මිල දී ගැනීම.
 - + මහ බැංකුවේ ලාභයෙන් කොටසක් රුපයට ලබා දීම.
 - + මහ බැංකුව විසින් විදේශීය විනිමය වෙළෙදපොලෙන් විදේශීය විනිමය මිල දී ගැනීම ඉහළ යාම.
 - + මහ බැංකුව බලපත්‍රලාභී බැංකු සමග විදේශීය විනිමය තුවමාරු ගිවිපුල්ම්වලට (SWAP arrangements) එලුණීම මගින් එම බැංකුව විසින් ලබාගත් විදේශීය විනිමය මහ බැංකුව විසින් මිල දී ගැනීම.
 - + පොදුගලික අංශය විසින් සාංගමික ගණකර හා කොටස්, විදේශීය ආයෝජකයන්ට නිකුත් කිරීම තුළින් උපයා ගත් විදේශීය විනිමය මහ බැංකුව විසින් උපයා ගැනීම.
 - + 2013 පුද්‍ර මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි මහ බැංකුවේ ව්‍යවස්ථාපිත සංවිත අනුපාතය ප්‍රතිශතාවක දෙකකින් පහත හෙළීම.
 - + බැංකු පද්ධතිය වෙතින් පොදුගලික අංශය ලබාගත් ගණ පහළ වැටීම.
- (කරුණකට ලකුණු 01 බැංකු උපරිම ලකුණු 03)
- + බැංකු පද්ධතියේ අධි ද්‍රව්‍යීලතාව අවශේෂණය කර ගැනීම සඳහා මහ බැංකුව විවිධ ක්‍රියාමාර්ග හාවිත කර ඇත. එම ක්‍රියා මාර්ග වන්නේ,
 1. දෙනික විවිධ වෙළෙදපොල කටයුතු අභ්‍යන්තර ව පවත්වා ගෙන යාම.
 2. විවිධ වෙළෙදපොල කටයුතු සඳහා යොදාගත හැකි මහ බැංකුව සතු රුපයේ සුරුකුම් පත් තොගය ප්‍රමාණවත් තොවු හෙයින්, අතිරික්ත ද්‍රව්‍යීලතාව අවශේෂණය කර ගැනීම සඳහා අනිකුත් ආයතනවලින් ගණකර ගත් සුරුකුම්පත් යොදා ගැනීම. නිදුසුනක් ලෙස සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල
 3. ප්‍රති මිල දී ගැනීම වෙන්දේසි පැවැත්වීම (Repurchase Auctions)
 4. නිත්‍ය තැන්පත් පහසුකම් (SDE) හඳුන්වා දීම.
 5. වාණිජ බැංකු සතු අධි ද්‍රව්‍යීලතාව, ගණ ලබාදීම මගින් පොදුගලික අංශයට යොමු කිරීම සඳහා නිත්‍ය තැන්පත් පහසුකම් අනුපාතික යටතේ, නිත්‍ය තැන්පත් පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශවීමේ ඉඩකඩ සීමා කිරීම (මාසයකට තුන්වරක් පමණි.)

(කරුණකට ලකුණු 01 බැංකු උපරිම ලකුණු 03)

07. (i) ගුද්ධ පොදු හානේඩ්
- + පරිහෝජනය සීමා කළ තොගැකි වීම.
 - + එම හානේඩියෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ පාරිහෝජිකයන් අතර සීමා කිරීමට තොගැකි වීම.
 - + එහෙත් පොදු හානේඩිවල දක්නට ලැබෙන්නේ සාමූහික පරිහෝජන ලක්ෂණයයි.
 - + මෙම ගුද්ධ පොදු හානේඩියක පරිහෝජනයේ තරගකාරී තත්ත්වයක් දක්නට තොමැති වීම.

(ලකුණු 01)

- + එක් පුද්ගලයෙක් විසින් කරනු ලබන පරිභෝෂනය නිසා තවත් පුද්ගලයෙකුට එම හාන්චියෙන ප්‍රමාණයෙහි අඩවිමත් දක්නට නොලැබේ.

නිදුසුන් - ජාතික ආරක්ෂාව

(ලකුණු 01)

ඹහ සාධක හාන්චි

- + කිසියම් හාන්චියෙක් හෝ සේවාවක් පරිභෝෂනය කිරීමේ දී එම පරිභෝෂනයේ ප්‍රතිලාභය, එම පුද්ගලයාට මෙන් ම වෙනත් බාහිර පාර්ශ්වයන්ට ද ඇත්ති විදිමට හැකි වේ.
- + එවැනි හාන්චිවල පරිභෝෂනයේ සමාජ ප්‍රතිලාභ එහි පොදුගලික ප්‍රතිලාභ ඉක්මවා යාම.
- + ගුහසාධක හාන්චි, වෙළෙඳපොල මගින් සැපයෙන විට එම හාන්චි උග්‍ර පරිභෝෂනයකට පාත්‍රවීමේ නැඹුරුවක් පැවතිම.

නිදුසුන් :- අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා

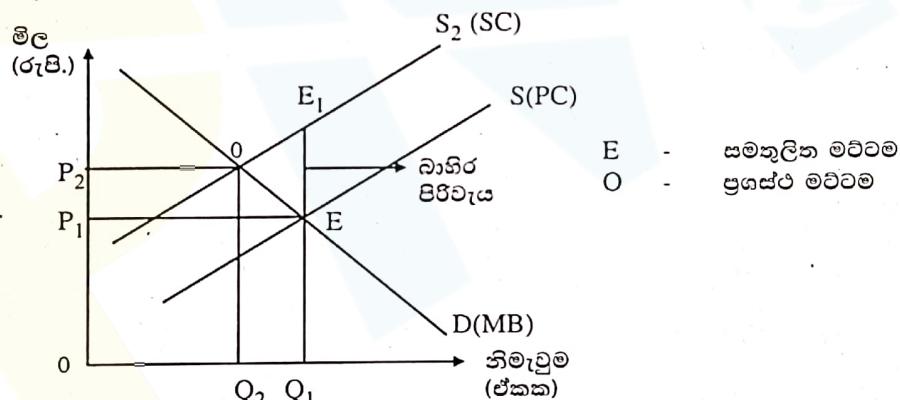
(ලකුණු 02)

- (ii) සම්පත් කාර්යක්ෂම ලෙස බෙදා වෙන්කරලීමේ දී වෙළෙඳපොල ක්‍රමය අසමත්වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් වන්නේ බාහිරතා පැවතිමයි. මෙම බාහිරතා ධන බාහිරතා හෝ සාන් බාහිරතා ලෙස දැක්වීමට හැකි ය.

- + මෙලෙස නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී බාහිර පිරිවැය ඇති වන විට, සම්පත් කාර්යක්ෂම ව බෙදා වෙන්කරලීමෙහි දී වෙළෙඳපොල ක්‍රමය අස්ථ්‍රේක වන්නේ වෙළෙඳපොල තුළ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී බාහිර පිරිවැය ඉන්තර්ගත කර නොගන්නා බැවිනි.
- + නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී බාහිර පිරිවැයක් ඇතිවන විට නිෂ්පාදනයේ සමාජ පිරිවැය, පොදුගලික පිරිවැය ඉක්මවා යයි. එහෙත් වෙළෙඳපොල ක්‍රමය තුළ නිෂ්පාදන හෝ පරිභෝෂන තීරණ ගනු ලබන්නේ පොදුගලික පිරිවැය සහ පොදුගලික ප්‍රතිලාභය ගැනු පමණක් සැලකිල්ලට ගනිමිනි.
- + බාහිර පිරිවැය පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් නොවූ විට, නිෂ්පාදනයේ සැබෑ පිරිවැය උග්‍ර තක්සේරුවකට ලක් වේ. එමෙහි ම වෙළෙඳපොල තුළ තීරණය වන සමතුලිත නිමැවුම සමාජයිය වශයෙන් ප්‍රස්ථානය මට්ටම ඉක්මවා යනු ඇත. එහි දී හිත සම්පත් අය උපයෝගනයට ලක් වේ. එබැවින් එය අකාර්යක්ෂම ලෙස සම්පත් බෙදා වෙන් කිරීමක් පෙන්වුම් කරයි.

(ලකුණු 03)

මෙම තත්ත්වය පහත සඳහන් රුප සටහන මගින් පැහැදිලි කර ගැනීමට හැකි වේ.



නිෂ්පාදනයේ බාහිර පිරිවැය සැලකිල්ලට නොගන්නා විට, වෙළෙඳපොල සමතුලිත නිමැවුම Q_1 වේ. එහෙත් බාහිර පිරිවැය සැලකිල්ලට ගන්වීම සමාජයිය වශයෙන් ප්‍රස්ථානය මට්ටම විය යුත්තේ Q_2 ප්‍රමාණයයි.

(නිවැරදි ප්‍රස්ථානයට ලකුණු 02)

(iii) සමානුපාතික බද්ද

බදු පදනම වැඩි විමත් සමග ම, අය කරනු ලබන බදු අනුපාතිකය නොවෙනස් ව පවතින්නේ නම්, එය සමානුපාතික බද්දක් වේ. එහි දී ආදායමෙන් ස්ථාවර ප්‍රතිශතයක් බදු වශයෙන් අය කෙරේ.

නිදුසුන් - බද්දට යටත් වන ආදායම = 300 000

බදු ප්‍රතිශතය = 10%

ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණ = $300 000 \times 10\% = 30 000$

= රු. 30 000

ආදායම වැඩි වූ ප්‍රමාණය = රු. 200 000

ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණ = $200 000 \times 10\% = 20 000$

= 50 000

(ලකුණු 01)

අනුකම බදු

බදු පදනම විශාල වීමත් සමග ම අය කරනු ලබන බදු අනුපාතිකයන් ක්‍රමයෙන් ඉහළ නම්, එය අනුකම බද්දක් ලෙස හැඳින්වේ.

ආර්ථික වශයෙන් වඩාත් ගක්තිමත් පුද්ගලයින්, ආර්ථිකමය වශයෙන් අඩු පුද්ගලයින්ට වඩා වැඩි බදු ප්‍රතිශතයක් බදු වශයෙන් ගෙවති.

නිදසුනක් ලෙස	-	බද්දට යටත්වන ආදායම	=	රු. 300 000
		බදු ප්‍රතිශතය	=	10%
		ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රමාණය	=	$3 000 000 \times 10\%$
			=	30 000
		ආදායම වැඩි වූ ප්‍රමාණය	=	200 000
		ගෙවිය යුතු බදු ප්‍රතිශතය	=	15%
			=	$20 0000 \times 15\% = 30 000$
මේ අනුව ගෙවිය යුතු මුළු බදු ප්‍රමාණය	=	$30 000 \times 30 000$		
			=	රුපි. 60 000

මෙම අනුකම බදු සමානාත්මක මූලධර්මය පිළිබඳ කරයි.

(ලක්ෂණ 01)

ප්‍රතිශතම බදු

බදු පදනම විශාල වීමත් සමග අය කරනු ලබන බදු අනුපාතිකය ක්‍රමයෙන් පහළ වැවේ නම්, එය ප්‍රතිශතම බද්දක් ලෙස ගැළපේ. ආදායම ඉහළ යන විට, බදු ප්‍රතිශතය පහළ වැටුණුන්, නිරපේක්ෂ බදු මූදල ඉහළ යාමට පිළිච්චන්.

නිදසුන්	-	බද්දට යටත්වන ආදායම	=	රු.පි. 300 000
		බදු ප්‍රතිශතය	=	10%
		ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණය	=	$300 000 \times 10\%$
			=	30 000
		ආදායම වැඩි වූ ප්‍රමාණය	=	200 000
		බදු ප්‍රතිශතය	=	7%
මේ අනුව ගෙවිය යුතු මුළු බදු ප්‍රමාණය	=	$200 000 \times 7\%$		
			=	140 00
ගෙවිය යුතු මුළු බදු ප්‍රමාණය	=	$30 000 \times 14 000$		
			=	රුපි. 44 000/-

(ලක්ෂණ 01)

(iv) බද්දක් පැනවීම නිසා වෙළඳ පොල තුළ කුටුම්හ හා නිෂ්පාදන ආයතනවල තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය විකාති වීම මගින් බද්ද නිසා දැරීමට සිදුවන මූල්‍යමය බදු බරව අමතර ව, තවත් අතිරේක බදු බරක්, ආර්ථිකය මත පතිත වේ නම්, එය බදු අය කිරීමේ අධි බර ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.

+ බද්දේ බලපෑම නිසා නිෂ්පාදන ආයතන සහ කුටුම්හ විසින් නිෂ්පාදනය හා පරිශේෂනය පිළිබඳ ව කරනු ලබන තේරීම වෙනස් කිරීමට සිදු වේ.

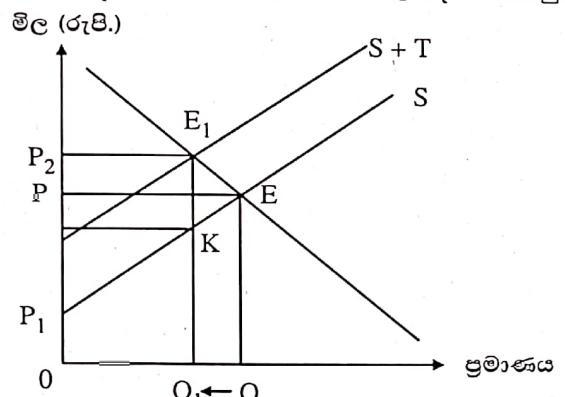
නිදසුනක් වශයෙන් හාන්චියක් මත බද්දක් පැන වූ පසු හාන්චියේ මිල ඉහළ යන බැවින්, කුටුම්හ විසින් මිල දිගු ලබන ප්‍රමාණය සහ ආයතන නිපදවනු ලබන ප්‍රමාණය අඩුවිය හැකි ය. ගුම ආදායම මත බදු පැන වූ විට සපයනු ලබන ප්‍රමාණය වෙනස් කිරීමේ නැතුරුවක් පවතී.

+ බදු පැනවීම නිසා මෙළෙස තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය විකාති වීමෙන් නිෂ්පාදකයින්ට හා පාරිභෝගිකයින්ට අහිමිවන ආර්ථික අතිරේකයේ ප්‍රමාණය අධි බර ලෙස පෙන්වා දිය හැකි වේ. එය මූල්‍යමය බදු බරව අමතර ව හට ගන්නා අතිරේක බදු බරකි.

(ලක්ෂණ 03)

අධි බදු බර ප්‍රස්ථාර සටහනක් ඇසුරින් දක්වීමට හැකි වේ.

(නිවැරදි ප්‍රස්ථාරයට ලක්ෂණ 02)



* E බද්දට පෙර සම්බුද්ධය

* E1 බද්දට පසු සම්බුද්ධය

* E E1 K අධිබදු බර

(v) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ගණ බලරහි විශාලත්වය බොහෝ විට පෙන්වුම් කරනු ලබන්නේ, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් වශයෙනි. ගණ බලරහි සැබෑ තත්ත්වය ඒ මගින් නිරුපණය නොවේ.

නිදසුනක් ලෙස - මූල් ගය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස පහත දැක්වීමට පිළිවන්.

2010 -	81.9%
2011 -	78.5%
2012 -	79.2%
2013 -	78.3%
2014 -	78.1%

ඉහත සඳහන් දත්ත දෙස බැසු විට සතුවුදායක ප්‍රවණතාවක් රාජ්‍ය ගය බලරහි පවතී යැයි කෙනෙකුට කිව නොහැකි ය.

එයට හේතු නම් සැබෑ වශයෙන් ම ශ්‍රී ලංකාව ඉතා බරපතල අන්දමින් ගය බර ප්‍රශ්නයට පත් වී සිටී. ගය බලරහි බරපතල බව නිවැරදි ව අවබෝධ කර ගත හැක්කේ ගය පරිමාව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය සමග සැපයදීමෙන් නොව, ආර්ථිකයේ ගය සේවාකරණ ධාරිතාවය පෙන්වුම් කරන රාජ්‍ය අයහාරය සමග සැපයදීමෙනි. රාජ්‍ය ගය ප්‍රමාණය මූල් අයහාරයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස ගත්වීට සිසුයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතී.

2011 -	530%
2013 -	597%

2012 -	571%
2014 -	618%

- + ගය සේවාකරණ ගෙවීම් රාජ්‍ය අයහාරයෙහි ප්‍රතිගතයක් ලෙස ගත් විට ද දැක්මට හැකි වන්නේ ඉතා කණ්සපුකාරී තත්ත්වයකි.
- + 2013 වර්ෂයේදී ගය සේවාකරණ ගාස්තු මුළු රාජ්‍ය අයහාරයෙන් 102.2% ක් විය. 2014 දී එය 104.3 ක් විය.
- + මෙය ඉතා බරපතල තත්ත්වයකි.
- + රජයේ වෙනත් වියදුම් පියවා ගැනීම කෙයේ වෙනත් ගය ආපසු ගෙවීමටත්, ගය ලබා ගැනීමට සිදු වී ඇති තත්ත්වයකි.
- + ශ්‍රී ලංකාව දැනටමත් ගය උගුලකට (ඡය පාෂයකට) හසු එහි බව මින් තහවුරු කෙරේ.
- + මෙම තත්ත්වය නිවැරදි කිරීමට කඩිනම් සුයාමාර්ග නොගනහොත් ගය ගෙවීම් පැහැර හැරීම වැනි බරපතල අර්බුදකාරී තත්ත්වයන්ට ආර්ථිකය මුහුණ දිය හැකි ය.

(ලක්ෂණ 03)

08. (i) අන්තර්ජාතික වෙළෙඳාම තුළින් රටකට ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ

- + විදේශ වෙළෙඳාම මත පැනවෙන බුදු නිසා රාජ්‍ය අයහාරය පුළුල් වීම.
- + විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍යය කළ ක්ෂේත්‍රයන්හි නිෂ්පාදනය සිදුවන විට එලදායිතාව ඉහළ නැගී. එය ආර්ථික වේගය වේගවත් කිරීමටත්, ජ්‍වලන තත්ත්වය ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහාත් ඉහළල් වීම.
- + ගෝලිය තරගකාරීත්වය සහ අඩු පිරිවැයට ආනයනය කිරීමට හැකි විම නිසා උද්ධීමන සිඛන ඇතිවීමට ඇති හැකියාව බෙහෙවින් අඩු වීම.
- + විවෘත ආර්ථිකයන් තුළින් නාක්ෂණය දියුණු වීමටත්, නව්‍යතා ප්‍රවර්ධනයටත්, නව අදහස් හා ආකල්ප රට තුළට පුරියි වීමටත් අවස්ථාව උදා වීම.
- + අපනයනාහිමුබ නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයන්හි සේවා නිපුණ්ත වූවන්ට ඉහළ වැටුප් සහ ආදායම් ලබා ගැනීමට අවස්ථාව සැලසීම.
- + රට තුළ නිපදවිය නොහැකි හාන්ච් පරිහෝජනය කිරීමට අවස්ථාව සැලසීම.
- + විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂණීය කර ගැනීමට අනුබලයක් සැපයීම.

(මිනැම සාධක 4 කට ලක්ෂණ 04)

(ii) වෙළෙඳ ආරක්ෂණවාදයට පක්ෂ වූ ආර්ථික කරක වන්නේ,

- + දේශීය ලදරු කර්මාන්ත ආරක්ෂා කර ගැනීමට
- + ප්‍රපාතනය වළක්වා ගැනීමට
- + සේවා නිපුණ්තිය ආරක්ෂා කර ගැනීමට
- + දේශීය ආර්ථිකය විවිධාංගිකරණය කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාව සඳහා
- + රජයේ අයහාරය වැඩිකර ගැනීමට
- + ගෙවුම් ගෙශය ක්ෂේත්‍රය කර ගැනීමට
- + ස්වයංපෙශීත දේශීය ආර්ථිකයක් ගොඩ නංවා ගැනීමට
- + උපාය මාර්ගික වැදගත්කමක් උපාලන නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර ආරක්ෂා කර ගැනීමට

නිදසුන් :- කාම් කර්මාන්තය, යක්ව සහ වාන් කර්මාන්තය (මිනැම කරුණු 04 කට ලක්ෂණ 04)

- (iii) රටක ජාත්‍යන්තර කරගකාරිතවය නිපුණය වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක අතර
- + එලදායිනාව
 - + යටිනල පහසුකම්
 - + නිපුණතා පාදක අධ්‍යාපන ක්‍රමය
 - + විනිමය අනුපාතිකයෙහි ස්ථාවරත්වය
 - + ව්‍යාපාර කිරීමේ පිරිවැය (cost of doing business)
 - එනම් - නියාමන ක්‍රමයේ ස්වභාවය
 - රාජ්‍ය පරිපාලනයේ කාර්යක්ෂමතාවය
 - නීතියේ ආධිපත්‍යය

(එක් ප්‍රධාන සාධකයකට ලකුණු 01 බැහින් උපරිම ලකුණු 04)

(iv) (අ) වෙළඳ ගේෂය	=	වෙළඳ හාන්ඩ් + මූල්‍ය රන් (රු. මිල.)
වෙළඳ හාන්ඩ්	=	අපනයන 800
		ආනයන 1200
		වෙළඳ ගේෂය -400
මූල්‍ය නොවන රන්	=	ලැබීම් 5
		ගෙවීම් 55 -50
වෙළඳ ගේෂය		<u>-450</u>

(ලකුණු 01)

$$(ආ) හාන්ඩ් හා සේවා ගිණුමේ ගේෂය = හාන්ඩ් ගිණුම + සේවා ගිණුම රුප. මිල.$$

වෙළඳ ගේෂය (හාන්ඩ්)	-	- 450
සේවා ගිණුම	-	මුහුදු ප්‍රවාහනය ලැබීම් 180
		ගෙවීම් 150 30
		ලැබීම් 100
		ගෙවීම් 60 40
		ලැබීම් 140
		ගෙවීම් 100 40
		ලැබීම් 25
		ගෙවීම් 30 -5
		ලැබීම් 75
		ගෙවීම් 30 45 150
.. හාන්ඩ් හා සේවා ගිණුමේ ගේෂය		<u>-300</u>

(ලකුණු 01)

(ඇ) ප්‍රාථමික ආදායම ගිණුම රු. මිල.

සේවක වැටුප්	ලැබීම්	5	
	ගෙවීම්	<u>10</u>	- 5
ලොහාංග	ලැබීම්	10	
	ගෙවීම්	<u>70</u>	- 60
පොලී ආදායම	ලැබීම්	-	
	ගෙවීම්	<u>35</u>	- 35
ප්‍රාථමික ආදායම ගිණුමේ ගේෂය		<u>-100</u>	

(ලකුණු 01)

(ඇ) ද්විතීයික ආදායම ගිණුම රු. මිල.

ආන්ඩ්වේවි සංතුම	ලැබීම්	15	15
	ගෙවීම්	<u>-</u>	
සේවා නිපුණක්තිකයන්ගේ	ලැබීම්	285	
-ප්‍රේෂණ	ගෙවීම්	<u>50</u>	<u>235</u>
ද්විතීයික ආදායම ගිණුමේ ගේෂය		<u>250</u>	

(ලකුණු 01)

(v) පාවතිත විනිමය අනුපාතික ක්‍රමයක් යනු විදේශ මුදලට ඇති ඉල්ලුම හා සැපයුම අනුව විනිමය අනුපාතිකය තීරණය වීමයි.

(ආ) මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ඉහළ යාම විනිමය අනුපාතිකය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය

+ මූර්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ඉහළ යන විට, ආනයන ඇතුළු හාණ්ඩ හා සේවා සඳහා මහජනතාව විසින් කරනු ලබන ඉල්ලුම ද වැඩි වේ.

+ ආනයන ඉල්ලුම වැඩිවන විට, සිදුවන්නේ විදේශ මුදල් ලබා ගැනීම සඳහා සපයනු ලබන දේශීය මුදල් ප්‍රමාණය ඉහළ යාමයි. විදේශ විනිමය මිලට ගැනීමට සැපයෙන දේශීය මුදල් ප්‍රමාණය වැඩිවන විට, විදේශ මුදලට සාපේක්ෂ ව දේශීය මුදලලේ වටිනාකම පහළ වැට්ටේ. මෙය විනිමය අනුපාතිකය ක්ෂය වීමක් ලෙස දක්වේ. (ලකුණු 02)

(ඇ) උද්ධමන අනුපාතිකයේ පහළ වැඩිමක් විනිමය අනුපාතිකය කෙරෙහි බලපාන ආකාරය

රටක උද්ධමන අනුපාතිකය පහළ වැටෙන විට එම රටේ අපනයන මිල තරගකාරීන්වය ඉහළ යනු ඇත. අපනයන සඳහා විදේශීකයන්ගේ ඉල්ලුම වැඩිවන විට, දේශීය මුදල් ඒකකය සඳහා විදේශීකයන්ගේ ඉල්ලුම ද වැඩි වේ. එවිට විදේශීය මුදලට සාපේක්ෂ ව, දේශීය මුදල් ඒකකයේ වටිනාකම ඉහළ යනු ඇත. විනිමය අනුපාතිකයේ අගය වැඩිහිමක් ලෙස මෙය හඳුන්වනු ලැබේ. (ලකුණු 02)

09. (i) සංවර්ධනය පිළිබඳ මිනුමක් වගයෙන් ප්‍රතිකිරීෂ ආදායමේ වැදගත්කම

- + ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම රටක හෝතික හාණ්ඩ හා සේවා ප්‍රමාණය කැවිකොට දක්වන මිනුමක් වන අතර, සංවර්ධනයට අදාළ ගුණාත්මක වෙනසකම් පෙන්වුම් නොකිරීම.
- + ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම රටක ආදායම ව්‍යාප්තියේ ස්වභාවය නිවැරදි ව පෙන්වුම් නොකරයි. ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම් මට්ටම එක හා සමාන රටවල් දෙකක්, ආදායම ව්‍යාප්තිය එකිනෙකට හාන්පයින් ම වෙනස් ව නිවිය හැකි වේ.
- + ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම, සංවර්ධනයට අදාළ තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ පැනිකඩ මුළුමනින් ම නොපළකා හරියි. පරිපර දුෂ්චර්ය, ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය ක්ෂය එම පිළිබඳ නොරහුරු, ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම් දත්ත මගින් ලබා ගත නොහැකි ය.
- + සංතෑෂ්ධීය, තිදිනය, සෞඛ්‍යය, මානව අයිතිවාසිකම වැනි ආදායම නොවන සංවර්ධනයේ අවශ්‍ය පැනිකඩවල් පිළිබඳ ව ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම අවධානය යොමු නොකරයි.
- + නොවිධීමත් අංශයේ නිෂ්පාදනයේ වටිනාකම නිවැරදි ව පිළිනිවු නොවන බැවින් රටේ නිෂ්පාදන මට්ටම වුව ද උග්‍රන තක්සේරු කොට දක්වේ.
- + අන්තර්ජාතික සංසන්දනයන් සඳහා ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම මට්ටම යොදා ගැනීමේ ද ඇමෙරිකානු බොලර් වලින් ප්‍රකාශ කෙරෙන අතර, එ සඳහා යොදා ගැනෙන නාමික විනිමය අනුපාතිකය රටවල මිල මට්ටම අතර වෙනසකම්, නිවැරදි ව නිරුපණය නොකෙරෙන බැවින් ජ්‍යවන තත්ත්වයේ වෙනසකම් හඳුනාගත හැකි නොවේ.
- + දිගුනාව, විරකියාව වැනි සංවර්ධනයට අදාළ සමාජ, ආර්ථික විව්‍යාපයන්ගේ හැසිරීම ද ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම් දත්ත තුළින් හෙළි නොවේ.
- + ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම සම්බන්ධ විවිධ විවිධ හා අඩුපාවිතම් දක්නට ලැබුණ්, රට රටවල්වල ආර්ථික සංවර්ධනය මැනීම සඳහා තවමත් බුබල වගයෙන් එම මිනුම යොදා ගනු ලැබේ. දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ වර්ධනය හෙවත් අර්ථික වෘද්ධි අනුපාතිකය රටක සංවර්ධනයට බලපාන ප්‍රබල විව්‍යාපක් වේ. සංවර්ධනයට අදාළ සාක්ෂරතාව, සෞඛ්‍ය ප්‍රස්ථාපනය වැනි වැදගත් විව්‍යාපයන් රසක් ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම් මට්ටම සම්ග සහ සම්බන්ධතාවක් පෙන්වුම් කරයි.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඩින් උපරිම ලකුණු 04)

(ii) ලේක බැංකුව ප්‍රතිකිරීෂ ආදායම මට්ටම පදනම් කරගෙන, රටවල් කොටස් 4කට වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ.

1. පහළ ආදායම් රටවල් - US\$ 1045 හේ අඩු
2. පහළ මැදි ආදායම් රටවල් - 1045- 4125
3. ඉහළ මැදි ආදායම් රටවල් - 4125 - 12736
4. ඉහළ ආදායම් රටවල් - 12736 ට වැඩි (එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඩින් උපරිම ලකුණු 04)

(iii) ආර්ථික වෘද්ධිය සහ තිරසාර සංවර්ධනය

- + ආර්ථික වෘද්ධිය තිසා ආදායම මට්ටම ඉහළ යයි. හෝතික තත්ත්වය ඉහළ තංවා ගැනීම සඳහා ඉහළ ආදායම් මට්ටමක් අවශ්‍ය වේ. එබැවින් ආර්ථික වෘද්ධිය තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් ලෙස පොදුවේ පිළිගැනී.

- + එසේ වුවත්, ආර්ථික වෘද්ධිය ක්‍රියාවලිය හේතුකොට ගෙන, ආර්ථිකයේ හිග සම්පත් උපයෝජනය ඉතා වේගවත් වීමත්, ස්වභාවික ප්‍රාග්ධනය හායනයකට පාත්‍ර වීමත්, සමාජයේ විෂමතා පැන තැගීමත් පිළිවත්. වර්තමානයේ ආදායම් මට්ටම වේගයෙන් ඉහළ යාම, අනාගත ආදායම් විභවතාව පහළ හෙලීමට ද හේතුවිය හැකි ය.
 - + ආර්ථික වෘද්ධිය හා තිරසාර සංවර්ධනය අතර ගැටුම සැමවිට ම දක්නට ලැබෙන්නක් ද නොවේ. ආර්ථික වෘද්ධිය සැම විට ම පාරිසරික හායනයට තුළු දෙන්නේ ද තැත. ආර්ථික වෘද්ධි ක්‍රියාවලියෙහි ආරම්භක අදියරයන් හි දී පසුබැමක් ඇතිවිය හැකි ය. එහෙන් ප්‍රතිසිර්ප ආදායම වේගයෙන් වර්ධනය වනවිට එම තත්ත්වය දක්නට නොලැබෙන අතර, පරිසරයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය ඉහළ යනු ඇත.
 - + පාරිසරික දූෂණය බොහෝවිට ජනගහනය සමග සුජ්‍ය සබඳතාවක් පෙන්වුම් කරයි. එහෙන් ජනගහනය ආර්ථික වෘද්ධිය සමග ප්‍රතිලේඛම සම්බන්ධතාවක් දක්වයි. මේ අනුව ඉහළ ආර්ථික වෘද්ධි මට්ටමක් පරිසරයට හිතකර ලෙස බලපායි.
 - + තව ද ආර්ථික වර්ධන ක්‍රියාවලිය නිසා සමාජයේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ යාමත්, ප්‍රදේශලයන්ගේ මූලික අවශ්‍යතාවක් තැප්පිමත් වීමත් නිසා, සමාජ සාරධීම හා ප්‍රතිමානයන් වෙනයේ විය හැකි ය.
 - + සමාජ විෂමතා සහ පාරිසරික ගැටුම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරනු ඇත. පරිසර හිතකාම් හා ඡ්‍යෙන්ස් පරිභරණයට ප්‍රදේශලයින් වඩ වඩාත් යොමුවනු ඇත. වඩාත් කාර්යක්ෂම පරිසර මිත්‍යිලි නිෂ්පාදන ශිල්ප ක්‍රම හාවිතයට ගනු ඇත.
 - + ආර්ථික වර්ධනයන් සමග ම ආදායම් ඉහළ යන විට, තාක්ෂණය, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධනය යන ක්ෂේත්‍රයන්හි වැඩි වැඩියෙන් ආයෝජනය කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ. තාක්ෂණය ඉහළ යාම නිසා ප්‍රතිශේෂ්‍යාපනය කළ නොහැකි සම්පත් උපයෝජනය සීමා කරමින් පරිසරය කෙරෙහි ඇති කෙරෙන අයහපත් ප්‍රතිච්ඡාක අවම කර ගැනීමට ද හැකි වේ.
- (කරුණකට ලකුණු 01 බැඳීන් උපරිම ලකුණු 04)

- (iv) සහනු සංවර්ධන අභිමතකාරී අතුරෙන් ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රගතියක් ලබාගෙන ඇති ක්ෂේත්‍ර
- + ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයට ඇතුළුවේමේ අනුපාතිකය 100% දක්වා වැඩි කිරීම.
 - + පළමුවන ග්‍රේශීයට ඇතුළු කරන සිපුන්ගෙන් පස්වන ග්‍රේශීය දක්වා අධ්‍යාපනය ලබන සිංහ ප්‍රතිගතය 100% දක්වා ඉහළ නැඳීම.
 - + අවුරුදු 15-24 වයස් කාශ්චිඩයේ ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපාර්තමේන්තු ම සාක්ෂරතාව 100% කින් ඉහළ නැංවීම.
 - + ප්‍රාථමික, ද්විතීයික හා තාතියික අධ්‍යාපනයෙහි පිරිමි ලමුන්ට, ගැහැණු ලමුන්ගේ අනුපාතය 100% ක් දක්වා වැඩි අඩු කිරීම.
 - + ආදායම් දිරිය්‍යාව අඩු කිරීම.
 - දිලියු ජනගහන ප්‍රතිගතය අඩකින් අඩු කිරීම.
 - දිරිය්‍යා අන්තර් අනුපාතය අඩකින් අඩු කිරීම.
 - + ලමා මරණ සංඛ්‍යාව පහළ හෙලීම.
 - වයස අවුරුදු 5 ට අඩු ලමයින්ගේ මරණතා අනුපාතිකය අඩු කිරීම.
 - ලදුරු මරණතා අනුපාතිකය අඩු කිරීම.
 - සරම්ප රෝගයට එරෙහි ව එන්නත් ලබාගත් වයස අවුරුදු 1 ක් වන ලමුන්ගේ අනුපාතිකය ඉහළ නැංවීම.
 - + මාතා සෞඛ්‍ය ඉහළ නැංවීම.
 - මාතා මරණතා අනුපාතය අඩු කිරීම.
 - සෞඛ්‍ය සේවක සහය ලද දරු ප්‍රස්ථිවල ප්‍රතිගතය 100% ක් දක්වා වැඩි කිරීම.
 - මැලේරියා රෝගී මරණ අනුපාතිකය ගුනා කිරීම, ක්ෂය රෝගී මරණ අඩු කිරීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඳීන් උපරිම ලකුණු 04)

- (v) මැත්‍ර වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ විරෝධිය අනුපාතිකය පහළ වැට්ටම පාදක වූ ප්‍රධාන කරුණු

1. සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ ආර්ථික වර්ධන අනුපාතිකයක් පවත්වා ගෙන යාම.
2. ස්වයං රෝධිය ප්‍රවර්ධනය සඳහා විවිධ ණය ක්‍රම හඳුන්වා දීම.
3. ඉදිකිරීම් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වූ සිසු වර්ධනය
4. හමුදා සේවයට හා රාජ්‍ය සේවයට කරන ලද බඳවා ගැනීම් ඉහළ යාම.
5. විදේශ රෝධිය සඳහා ගුම සංක්‍රමණය වීම ඉහළ යාම.
6. සේවා අංශයේ හටගන් වේගවත් ප්‍රසාරණය

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඳීන් උපරිම ලකුණු 04)

10. (i) මැත වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධනයේ මූලාශ්‍ර ලෙස ප්‍රබල ස්ථාන හිමිකර ගත් වෙළඳ තොටන දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වන්නේ, (domestic non tradable economic activities)
- + යටිනල පහසුකම් සංවර්ධනය. - ඉදිකිරීම
 - + ප්‍රවාහනය සහ සන්නිවේදනය
 - + අභ්‍යන්තර වෙළඳාම - සිල්ලර හා තොග වෙළඳාම
 - + හෝටල් සහ ආප්නාගාලා
 - + රාජ්‍ය පරිපාලනය
- (කරුණකට ලකුණු 01 බැඟින් උපරිම ලකුණු 05)
- (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ ගුම් හමුදාව තුළ ස්ථීර සහභාගිත්ව අනුපාතිකය පහළ මට්ටමක පැවතීමට හේතු
- + ගැහස්ප වගකීම දීම වෙනුවෙන් කාන්තාවන් ගුම් බලකායෙන් ඉවත් වීම. (වැඩිහිටියන් සහ දරුවන් රැක බලා ගැනීම සඳහා)
 - + ආරක්ෂාකාරී නේවාසික පහසුකම් තොතින්ම.
 - + රාජකාරී ස්ථානයට යැමව හා ඒමට ප්‍රවාහන පහසුකම් තොමැති වීම.
 - + රාජකාරී කාල සීමාවකට අනුගත වීම අපහසු වීම.
 - + තාවකාලික ව සේවයෙන් ඉවත් වූ පසුව නැවත රැකියාවක් සොයාගත තොහැකි වීම.
 - + කාන්තාවන් සඳහා රැකියා අවස්ථා සීමාසහිත ක්ෂේත්‍ර කිහිපයකට පමණක් සීමා වීම. විශේෂයෙන් ම පොදුගලික අංශයෙහි ස්ථීර, පුරුෂ සමාජ තන්ත්වය මත වැළුප් විෂමතා දක්නට ලැබේම.
 - + සමාජ ආකල්ප
- (එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඟින් උපරිම ලකුණු 05)
- (iii) මැත වර්ෂවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ බදු අයහාරය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස පහළ වැට්මට හේතු
- + විදේශ වෙළඳාම මත පනවන ලද බදු, ආර්ථික නිර්බාධකරණයන් සමඟ ඉවත් කිරීම.
 - + ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ සාමාජිකයෙක් ලෙස නිරු බදු සම්බන්ධ ව පැවති බාධක රාජියක් ලිභිල් කිරීම.
 - + සුං විදේශ ආයෝජන වඩාත් ආකර්ෂණය කර ගැනීම පඳහා බදු නිදහස් කිරීම සහ බදු සහන ප්‍රදානය කිරීම.
 - + බදු පදනම පුද්ල කිරීමකින් තොර ව අඩු බදු අනුපාතික හඳුන්වා දීම.
 - + රජයේ කෙටිකාලීන අරමුදල් අවශ්‍යතා සඳහා බදු පද්ධතියට නිතර නිතර සිදු කරන වෙනස්කම්. මෙය බදු පද්ධතියේ ඇති නිශ්චිත බව සහ සංකීර්ණත්වය ඇතිනොව තිබේ.
 - + බදු පරිපාලනයේ අකාර්යක්ෂම බව
 - + බදු ගෙවීමට පටහැනි ස්වරුපයේ ආකල්ප මහජනතාව සහ සමාගමික අංශ තුළ දක්නට ලැබේම.
 - + අන්තර්ජාලය (Online) මස්සේ හාජ්‍ය මිල දී ගැනීම ඉහළ යාම.
 - + විශාල අවිධිමත් අංශයක් පැවතීම මගින් බදු පැහැර හැරීමට හැකියාව ඉතා විශාල වීම.
- (එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැඟින් උපරිම ලකුණු 05)
- (iv) මැදි කාලීන ව හා දිගු කාලීන ව ඉහළ වර්ධන අනුපාතිකයක් අත්කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ ඇති බාධක අතර,
1. අයවැය හිගය ඉතා ඉහළ අගයක් ගැනීම. (ද.දේ. නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස 7% - 8% මට්ටමක පැවතීම.)
 2. රාජ්‍ය ණය බර ඉහළ මට්ටමක පැවතීම.
 - (මුළු අය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිගතයක් ලෙස 78.3% (2013) වීම.)
 3. වෙළඳ ගේෂයේ හිගය ප්‍රසාරණය වීම.
 4. රාජ්‍ය අයහාරයේ මින්දගාමී වර්ධනය
 5. දේශීය ඉතුරුම් පහළ මට්ටමක පැවතීම.
 6. ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාව
 7. මානව සම්පත් සංවර්ධනයට හිතකර වූ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තියක් දක්නට තොලැබේම.
 8. රාජ්‍ය පරිපාලන ව්‍යුහය අකාර්යක්ෂම වීම.
 9. යහපාලනය තහවුරු වී තොතින්ම.
- (මිනෑම කරුණකට ලකුණු 01 බැඟින් උපරිම ලකුණු 05)

*** ***